

»Stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah« (Apd 2,42)

Teden krščanske edinosti 2011

Uvodne misli

Že več kot sto let kristjani obhajamo molitveno osmino za edinost. Ta lepa navada v dneh med 18. in 25. januarjem vsako leto poveže med seboj kristjane vseh veroizpovedi, ko se srečujemo, premišljujemo Božjo besedo in skupaj molimo. Ob tem doživljamo predokus tiste popolne edinosti, ko bomo zbrani tudi okoli istega oltarja.

Klic k edinosti kristjanov letos prihaja iz Svete dežele, iz Jeruzalema, ki je sveto mesto judovstva, krščanstva in islama. Tam je po binkošti nastala prva Cerkev, naša skupna mati. V Jeruzalemu je iz Jezusovih ust privrela tista prisrčna molitev k Očetu, v kateri ga prosi za edinost svojih učencev: »Da bi bili vsi eno, kakor si ti, Oče, v meni in jaz v tebi« (Jn 17,20-21). Današnji jeruzalemski kristjani, ki živo doživljajo razdeljenost, so pripravili letošnjo osmino in zanjo izbrali glavno misel. Vzeta je iz Apostolskih del in pove, kako so prvi jeruzalemski verniki na edinstven način uresničevali edinost: **»Bili so stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah«** (Apd 2,42).

K tej stanovitnosti v molitvi in delu za edinost smo danes poklicani tudi mi, vsak po svojih močeh, saj je »skrb za obnovitev edinosti stvar celotne Cerkve, tako vernikov kakor pastirjev in zadeva vsakogar« (E 5).

dr. Bogdan Dolenc
tajnik Slovenskega ekumenskega sveta

Priprava molitvene osmine za edinost 2011

Navada je, da na severni polobli obhajamo osmino v dneh med 18. in 25. januarjem. Ta dva datuma je leta 1908 predlagal Paul Watson, ker je to čas med praznikoma sv. Petra in sv. Pavla in ima torej simbolični pomen. Gradivo za osmino že dolga leta skupaj pripravljata Papeški svet za edinost in komisija Vera in cerkvena ureditev (Faith and Order) pri Svetovnem (Ekumenskem) svetu Cerkva. Namenjeno je za čas osmine in tudi za vse leto, ko naj bi bilo v pomoč in spodbudo za zasebno ali skupno molitev ob drugih ekumenskih srečanjih. Pri njih naj bi izražali tisto stopnjo občestva, ki je že dosežena in molili za polno edinost, ki jo hoče Kristus. Na južni polobli obhajajo to osmino v bližini binkoštnega praznika, ki je prav tako pomenljiv simboličen dan za edinost Cerkve.

Prvi osnutek gradiva je pripravila skupina predstavnikov krščanskih Cerkva iz Jeruzalema, ki so se sestali na povabilo Svetovnega sveta Cerkva. Njihovo delo je podpiral jeruzalemski Medcerkveni center. Dokončno obliko je temu gradivu dala skupina, ki sta jo imenovala komisija Vera in cerkvena ureditev ter Papeški svet za edinost. Sestala se je v samostanu sv. Krištofa (Saydnaya) v Siriji.

Molitev za edinost

Gospod Jezus, na večer, preden si umrl za nas, si molil, da bi bili vsi Tvoji učenci popolnoma eno, kakor Ti v Očetu in Oče v Tebi. Daj, da bomo živo začutili, kako velika nezvestoba do Tebe je naša razdeljenost. Daj nam iskrenosti, da bomo priznali in obžalovali ravnodušnost, nezaupanje in medsebojno nenaklonjenost, ki se morda skrivajo v nas. Daj nam poguma, da bomo vse to izkoreninili. Nakloni nam, da se vsi zedinimo v Tebi, da bi se iz naših src in ustnic neprestano dvigala Tvoja molitev za edinost kristjanov, kakršno Ti hočeš. V tebi, ki si popolna Ljubezen, naj najdemo Pot, ki vodi do edinosti v poslušnosti Tvoji Ljubezni in Resnici. Amen.

Molitev, ki so jo za člane Apostolstva sv. Cirila in Metoda potrdili slovenski škofje:

O Bog, ki si nas po svetih bratih Cirilu in Metodu poklical k edinosti vere, zedini vse kristjane v svoji sveti Cerkvi. Naj bomo v češčanju troedinega Boga vsi narodi na zemlji združeni, kakor so združeni Božji izvoljenci v nebesih. To te prosimo po zasluženju Jezusa Kristusa, po priprošnji prečiste Device Marije, sv. Cirila in Metoda, sv. Leopolda Mandiča in vseh svetnikov. Amen.

*Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...
Sveta Devica Marija, prosi za nas!
Sveta brata Ciril in Metod, prosita za nas!
Blaženi Anton Martin Slomšek, prosi za nas!*

Svetopisemski odlomek, ki je izhodišče molitev in razmišljanj (Apd 2,42).

Bili so stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah. Vse pa je v duši navdajal strah, zakaj po apostolih se je dogajalo veliko čudežev in znamenj. Vsi verniki so se družili med seboj in imeli vse skupno: prodajali so premoženje in imetje ter od tega delili vsem, kolikor je kdo potreboval. Dan za dnem so se enodušno in vztrajno zbirali v templju, lomili kruh po domovih ter uživali hrano z veselim in preprostim srcem. Hvalili so Boga in vsi ljudje so jih imeli radi. Gospod pa jim je vsak dan pridruževal te, ki so našli odrešenje.

Predstavitev teme molitvene osmine 2011

**»Stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah«
(Apd 2,42)**

Cerkev v Jeruzalemu včeraj, danes in jutri

Pred dva tisoč leti so prvi Kristusovi učenci, zbrani na binkošti v Jeruzalemu, doživeli prihod Svetega Duha, ki jih je povezal v enoto enega Kristusovega telesa. V tem dogodku prepoznavajo kristjani vseh časov in krajev svoj izvir kot skupnost verujočih, ki so zbrani zato, da bi oznanjali Jezusa Kristusa kot Gospoda in Odrešenika. Čeprav so že prvo jeruzalemsko Cerkev pestile zunanje in notranje težave, so njeni člani vztrajali v zvestobi nauku apostolov, v občestvu, lomljenju kruha in molitvah.

Ni težko uvideti, kako je položaj prvih kristjanov v svetem mestu zrcalna podoba današnjega položaja Cerkve v Jeruzalemu. Sedanja skupnost doživlja mnoge vesele in žalostne reči, prav

kakor jih je prva Cerkev: krivice, neenakosti, delitve; doživlja pa tudi zvesto stanovitnost in rastočo edinost med kristjani. Krščanske Cerkve v Jeruzalemu nam dajejo jasneje videti, kaj pomeni prizadevanje za edinost sredi velikih težav. Kažejo nam, da se klic k edinosti pri njih ne omejuje le na besede; ta klic nas usmerja v prihodnost, v kateri pričakujemo in pomagamo graditi nebeški Jeruzalem.

Če hočemo, da bo ta vizija postala resničnost, je potreben čut za stvarnost. Odgovornost za delitve je na naši strani, je pri nas. Delitve so posledice naših dejanj. Spremeniti moramo svojo molitev in prositi Boga, da najprej spremeni nas in nas spodbudi k delu za edinost. Morda smo pripravljeni moliti za edinost, a to je lahko tudi nadomestek in izgovor za dejanja. Možno je celo, da otežujemo delovanje Svetega Duha, ker sami postavljamo ovire edinosti. Naša lastna ošabnost (hybris) utegne preprečevati edinost.

Klic k edinosti letos prihaja iz Jeruzalema, naše skupne matere Cerkve, in je naslovljen na vse Cerkve po svetu. Jeruzalemske Cerkve se dobro zavedajo lastnih delitev in potrebe, da napravijo več za edinost Kristusovega telesa. Zato vabijo vse kristjane, naj vnovič odkrijejo vrednote, ki so povezovalе prvo krščansko skupnost v Jeruzalemu, ko je vztrajala v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah. To je danes tudi naša naloga. Jeruzalemski kristjani vabijo svoje brate in sestre, da se v letošnji molitveni osmini z obnovljeno zavzetostjo posvetijo pristnemu ekumenizmu, ki se naslanja na izkustvo prve Cerkve.

Štiri prvine edinosti

Molitveno osmino za leto 2011 so pripravili kristjani iz Jeruzalema. Za glavno misel so izbrali besede iz Apostolskih del: *»Bili so stanoviti v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah«* (Apd 2,42). Ta tema nas vabi, da se vrnemo k izvirom prve Cerkve v Jeruzalemu; da se ob njej navdihujemo, prenavljamo in vračamo k temu, kar je v veri bistveno. Vabi nas, da si priključimo v spomin čas, ko je bila Cerkev še enotna. Predstavljene so štiri prvine, ki so zaznamovale prvo krščansko skupnost in so nepogrešljive za njeno življenje, kjer koli obstaja. Najprej je omenjen »nauk apostolov«, ki so bili prvi oznanjevalci Božje besede. »Občestvo« (koinonia) je bilo značilna lastnost prvih vernikov, ko so se zbirali. Tretja poteza prve Cerkve je obhajanje evharistije (»lomljenje kruha«), v kateri so ohranjali spomin na novo zavezo, ki jo je vzpostavil Jezus s svojim trpljenjem, smrtjo in vstajenjem. Četrta značilnost je vztrajna molitev. Te štiri prvine so stebri življenja Cerkve in tudi njene edinosti.

Krščanska skupnost v Sveti deželi želi poudariti te štiri osnovne prvine in dviga svoje molitve k Bogu za edinost in življenjsko moč Cerkve po vsem svetu. Jeruzalemski kristjani vabijo svoje brate in sestre po svetu, da se jim pridružijo v molitvi, ko se bojujejo za pravico, mir in blaginjo vseh prebivalcev dežele.

Teme posameznih dni v osmini

V temah, ki jih razvijamo v teku osmine, prepoznavamo korake na naši poti vere. Prva krščanska skupnost od svojih prvih začetkov v gornji sobi doživlja prihod Svetega Duha, ki ji daje rast v veri in edinosti, v molitvi in delovanju. S tem zares postane skupnost okoli vstalega Kristusa, povezana z njim v njegovi zmagi nad vsem, kar nas ločuje drug od drugega in od njega. Jeruzalemska Cerkev potem tudi sama postane znamenje upanja, predokus nebeškega Jeruzalema in poklicana, da prispeva k spravi med Cerkvami in ljudstvi vsega sveta. To pot

vere usmerja Sveti Duh, ki prvim kristjanom razodene resnico o Jezusu Kristusu in napolnjuje prvo Cerkev z znamenji in čudeži, tako da se mnogi čudijo. Jeruzalemski kristjani se pobožno zbirajo k poslušanju Božje besede, ki so jim jo posredovali apostoli. Združujejo se v občestvo in izražajo svojo vero v obhajanju zakramentov in v molitvi. Skupnost je napolnjena z močjo in upanjem vstajenja in v bogoslužju obhaja neuničljivo zmago nad grehom in smrtjo. Iz tega črpa pogum in vizijo, da tudi sama postane orodje sprave in more navdihovati in spodbujati druge k temu, da premagujejo delitve in krivice, ki jih stiskajo.

Teme posameznih dni so bile izbrane tako, da najprej kličejo v spomin zgodovino prve Cerkve, hkrati pa opozarjajo na izkustva današnjih kristjanov v Jeruzalemu. Vabijo nas, da ta izkustva prenašamo v življenje naših krajevnih skupnosti. Jeruzalemski kristjani nas vabijo, da oznanjamo in pričujemo, da je popolna edinost tam, kjer ostajamo stanovitni v nauku apostolov, v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah. Takšna stanovitnost nas bo usposabljala, da bomo skupaj premagovali zlo po vsem svetu, ne le v Jeruzalemu.

Prvi dan (torek, 18. januarja): Cerkev v Jeruzalemu

Uvod

Klic k edinosti kristjanov letos prihaja iz Svete dežele, iz Jeruzalema, naše skupne matere Cerkve. Različne Cerkve, ki so danes navzoče v svetem mestu, se dobro zavedajo lastnih delitev in potrebe, da napravijo več za edinost Kristusovega telesa. Zato vabijo vse kristjane, da vnovič odkrijemo vrednote, ki so povezovalе prvo krščansko skupnost v Jeruzalemu. Ta je vztrajala v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah. To je danes tudi naša naloga.

Prvo berilo: Razlil bom svojega duha na vse meso (Jl 2,21-22; 3,1-2)

Berilo iz knjige preroka Joela.

Gospod je govoril svojemu ljudstvu:

»Ne boj se, zemlja, raduj in veseli se, kajti GOSPOD dela velike reči. Ne bojte se, poljske živali, kajti ozeleneli so pašniki v pustinji, kajti drevje prinaša svoj sad, smokva in trta dajeta svoje bogastvo.

Potem se bo zgodilo: Razlil bom svojega duha na vse meso in prerokovali bodo vaši sinovi in vaše hčere, vaši starčki bodo sanjali sanje, vaši mladeniči bodo gledali videnja. Tudi na hlapce in dekle bom v tistih dneh razlil svojega duha.«

Ps 46: Bog je naše zavetje

Odpev: Bog nam je zatočišče in moč.

Bog nam je zatočišče in moč,
pomoč v stiskah, vedno navzoča.
Zato se ne bojimo, ko se zemlja spreminja
in se gore majejo v osrčju morja. ODPEV.

Reka! Njeni tokovi razveseljujejo Božje mesto,

najsvetejše med bivališči Najvišjega.
Bog je v njegovi sredi, ne bo omahovalo,
Bog mu bo pomagal ob nastopu jutra. ODPEV.

Narodi so hrumeli, kraljestva omahovala;
povzdignil je svoj glas, zemlja se je zamajala.
GOSPOD nad vojskami je z nami,
trdnjava nam je Bog Jakobov. ODPEV.

Pridite, glejte dejanja GOSPODA,
ki je naredil strahote na zemlji.
Končuje vojne do konca zemlje,
lok lomi, razbija sulico,
vozove sežiga z ognjem. ODPEV.

Odnehajte in spoznajte, da sem jaz Bog,
vzvišen med narodi, vzvišen na zemlji.
GOSPOD nad vojskami je z nami,
trdnjava nam je Bog Jakobov. ODPEV.

Drugo berilo: Ko je prišel binkoštni dan (Apd 2,1-12)

Berilo iz Apostolskih del.

Bratje in sestre.

Ko je prišel binkoštni dan, so bili vsi zbrani na istem kraju. Nenadoma je nastal z neba šum, kot bi se bližal silovit vihar, in napolnil vso hišo, kjer so se zadrževali. Prikazali so se jim jeziki, podobni plamenom, ki so se razdelili, in nad vsakim je obstal po eden. Vsi so bili napolnjeni s Svetim Duhom in začeli so govoriti v tujih jezikih, kakor jim je Duh dajal izgovarjati.

V Jeruzalemu so tedaj prebivali Judje, pobožni možje iz vseh narodov pod nebom. Ko se je razširil glas o tem, se je zbrala množica ljudi, ki so bili vsi iz sebe, ker jih je vsakdo slišal govoriti v svojem jeziku. Strmeli so, se čudili in govorili: »Glejte, ali niso vsi ti, ki govorijo, Galilejci? Kako, da jih slišimo vsak v svojem materinem jeziku? Parti, Medijci in Elámci in tisti, ki prebivamo v Mezopotamiji, Judeji in Kapadokiji, v Pontu in Aziji, v Frigiji in Pamfiliji, v Egiptu in v libijskih krajih blizu Cirene, in mi iz Rima, ki se zdaj mudimo tukaj, Judje in spreobrnjenci, Krečáni in Arabci - vsi jih slišimo, kako v naših jezikih oznanjajo velika Božja dela!« Vsi so bili osupli in si tega niso znali razložiti. Drug drugega so spraševali: »Kaj naj to pomeni?«

Aleluja. Gospod Jezus, pomagaj nam razumeti *Sveto pismo*; naj nam srce zagori, kadar nam govoriš. Aleluja.

Evangelij: Jezus obljubi Svetega Duha (Jn 14,15-21)

Iz svetega evangelija po Janezu.

Tisti čas je Jezus govoril svojim učencem:

»Če me ljubite, se boste držali mojih zapovedi; jaz pa bom prosil Očeta in dal vam bo drugega Tolažnika, da bo ostal pri vas vekomaj: Duha resnice, ki ga svet ne more prejeti, ker ga ne vidi in ne pozna. Vi ga poznate, ker ostaja pri vas in bo v vas. Ne bom vas zapustil sirot,

prišel bom k vam. Še malo in svet me ne bo več videl, vi pa me boste videli, ker jaz živim in živeli boste tudi vi. Tisti dan boste spoznali, da sem jaz v Očetu in vi v meni in jaz v vas. Kdor ima moje zapovedi in se jih drži, ta me ljubi; kdor pa me ljubi, tega bo ljubil moj Oče, in tudi jaz ga bom ljubil in se mu razodel.«

Nagovor

Mesto Jeruzalem je sveto mesto treh velikih verstev, ki priznavajo enega Boga: judovstva, krščanstva in islama. Zgodovinsko je to najprej sveto mesto Izraelcev, saj je stoletja sredi njega stal tempelj, kraj Božje navzočnosti. To je mesto hrepenenja in pričakovanja izraelskih romarjev, ki so se štirikrat na leto od vseh strani zgrinjali vanj. Vsa njegova svetost izvira iz tega, da si ga je Bog izvolil za svoje prebivališče. V psalmu smo danes slišali vzklik: »Božje mesto, najsvetejše med bivališči Najvišjega. Bog je v njegovi sredi, ne bo omahovalo.«

Judovska modrost pozna tale izrek: »Ko je Bog ustvarjal svet, je devet desetih lepote namenil Jeruzalemu, le eno samo desetino pa vsemu ostalemu svetu.« Znano je tudi, da so prvi, še zelo nebogljeni zemljevidi v srednjem veku, v središče tedaj znanega sveta postavljali mesto Jeruzalem, ki označuje os sveta.

Za nas kristjane je Jeruzalem seveda prav tako najsvetejše mesto na svetu, saj je kraj Jezusovega delovanja, trpljenja, smrti in vstajenja. Tam je po binkošti nastala prva Cerkev, naša skupna mati. V Jeruzalemu je iz Jezusovih ust privrela tista prisrčna molitev k Očetu, v kateri ga prosi za edinstvo svojih učencev: »Prosim tudi za tiste, ki bodo po njihovi besedi verovali vame: da bi bili vsi eno, kakor si ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bi bili tudi oni v naju, da bo svet veroval, da si me ti poslal« (Jn 17,20-21) Tam je Jezus umrl na križu, »da bi razkropljene Božje otroke zbral v eno« (Jn 11,52). Tam je svojim zvestim, ki so čakali na Očetovo obljubo, poslal Duha resnice, Svetega Duha, drugega Tolažnika, ki bo ostal do konca časov s Cerkvijo.

Našo letošnjo pot skozi molitveno osmino za edinstvo torej začnemo v Jeruzalemu in sicer na binkoštni dan, ko se začenja tudi dolgo potovanje Cerkve skozi zgodovino. V teh dneh se bomo skušali vživeti v skupnost prvih kristjanov, o katerih je rečeno, da »so bili stanoviti v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah«. Vse to so bili edinole v moči Svetega Duha, ki so ga prejeli. Obljubljen jim je bil že po preroku Joelu. Na večer pred svojo smrtjo pa ga je obljubil tudi Jezus.

Ker danes živi Cerkev iz istega Svetega Duha, iz istih binkošti, se čutimo v neprekinjeni povezavi s prvo jeruzalemsko Cerkvijo, ki jo je vodil sv. Jakob. Ta Cerkev je na neki način materna Cerkev nas vseh in se nam kaže kot podoba ali ikona krščanske edinstvi, za katero v teh dneh molimo. Tam so naši izviri, kot lepo pravi psalm: »Vsi moji studenci so v tebi, Jeruzalem.« Z njo smo najbolj povezani, če čim zvesteje uresničujemo njihov ideal: »Bili so stanoviti v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah«.

Tudi v današnjem Jeruzalemu, rojstnem kraju Cerkve, živi skupnost kristjanov. Žal so med seboj razdeljeni, a vendarle vztrajajo sredi drugače verujočih. Sredi njih pričujejo za evangelij in se borijo proti neenakosti in krivicam. Tako nas spominjajo, da je molitev za edinstvo neločljiva od molitve in dela za mir in pravičnost.

Prošnje

NEBEŠKI OČE, pridružujemo se Jezusovi molitvi pri zadnji večerji in te prosimo: DAJ, DA BOMO VSI ENO.

1. Prve kristjane si zbral v Jeruzalemu in jim poslal Svetega Duha. Naj bomo kot oni neustrašeni v pričevanju za Jezusa.
2. Daj, da bomo po zgledu jeruzalemskih kristjanov živeli, kar oznanjamo, in delali za spravo in mir.
3. Pomagaj judovskemu ljudstvu, ki ga kličemo kot naše starejše brate po veri, da bo v polnosti našlo odrešenje.
4. Za današnje kristjane v Sveti deželi, da bi bili kot varuhi svetih krajev bolj složni in enotni med seboj.
5. Naj nikoli ne omahujemo v zaupanju, da boš dobro delo obnovitve edinosti, ki si ga začel, tudi dopolnil.

DOBRI OČE, hvala ti za vse kristjane, ki z besedami in dejanji pričujejo za svojo vero. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Drugi dan (sreda, 19. januarja): Mnogi deli telesa, a eno telo

Uvod

Apostol Pavel nam danes kliče v spomin podobo Cerkve kot Kristusovega telesa. Različnost delov in njihovih nalog telesa ne razdira, ampak mu omogoča delovanje. Tako je tudi v Cerkvi. V jeruzalemski Cerkvi je že od začetka obstajala različnost. Prav tako ima danes krščanstvo tamkaj veliko obrazov, veliko Cerkva se nahaja na svetih krajih. Naša naloga je, da ohranjamo edinost ob vseh različnih darovih, talentih in karizmah v župniji in škofiji.

Prvo berilo: Pridite vsi, ki ste žejni (Iz 55,1-4)

Berilo iz knjige preroka Izaija.

O vsi, ki ste žejni, pridite k vodi, in vi, ki nimate denarja, pridite, kupite in jejte! Pridite, kupite brez denarja, brez plačila vino in mleko! Zakaj trošite denar za to, kar ni kruh, in svoj zaslužek za to, kar ne nasiti? Nagnite svoje uho in pridite k meni, poslušajte in bo živela vaša duša. Vcepil vam bom večno zavezo, Davidove dobrote, ki so zanesljive. Glej, za pričo narodom sem ga postavil, za voditelja in zapovednika narodom.

Ps 85: Blizu je Božje odrešenje

Odpev: GOSPOD, DAJ NAM SVOJE ODREŠENJE.

Pokaži nam, GOSPOD, svojo dobroto,
daj nam svoje odrešenje!

Poslušam, kaj govori GOSPOD Bog:
Zares, govori o miru
svojemu ljudstvu. ODPEV.

Zares, blizu je njegova rešitev tistim, ki se ga bojijo,
da bo slava prebivala v naši deželi.
Dobrota in zvestoba se bosta srečali,
pravičnost in mir se bosta poljubila. ODPEV.

Iz zemlje bo pognala zvestoba,
z nebes bo gledala pravičnost.
GOSPOD bo tudi dal, kar je dobro,
naša dežela bo dajala pridelek. ODPEV.

Drugo berilo: V enem Duhu smo bili krščeni v eno telo (1 Kor 12,12-27)

Berilo iz Prvega pisma apostola Pavla Korinčanom.

Bratje in sestre.

Kakor je telo eno in ima veliko delov, vsi telesni deli pa so eno telo, čeprav jih je veliko, tako je tudi Kristus. V enem Duhu smo bili namreč mi vsi krščeni v eno telo, naj bomo Judje ali Grki, sužnji ali svobodni, in vsi smo pili enega Duha. Tudi telo namreč ni sestavljeno iz enega telesnega dela, ampak iz več delov. Če bi noga rekla: »Ker nisem roka, ne spadam k telesu,« vendarle spada k telesu. Če bi uho reklo: »Ker nisem oko, ne spadam k telesu,« vendarle spada k telesu. Kje bi bil sluh, ko bi bilo vse telo oko? Kje bi bil vonj, ko bi bilo vse telo sluh? Tako pa je Bog vse posamezne telesne dele razpostavil po telesu, kakor je hotel. Ko bi bilo vse skupaj en sam telesni del, kje bi bilo telo? Tako pa je veliko delov, telo pa je eno. Ne more oko reči roki: »Ne potrebujem te,« tudi ne glava nogam: »Ne potrebujem vas.« Še več, telesni deli, ki se zdijo slabotnejši, so še bolj potrebni, in tistim, ki se nam zdijo manj vredni časti, izkazujemo še večje spoštovanje in z manj uglednimi še lepše ravnamo, medtem ko ugledni tega ne potrebujejo. Da, Bog je sestavil telo in skromnemu namenil več časti, da v telesu ne bi bilo razprtije, marveč bi telesni deli enako skrbeli drug za drugega. Če en del trpi, trpijo z njim vsi deli, če je en del v časti, se z njim veselijo vsi. Vi pa ste Kristusovo telo in vsak zase del telesa.

Aleluja. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu, kajti brez mene ne morete storiti ničesar. Aleluja.

Evangelij: Jezus je resnična vinska trta (Jn 15,1-13)

Iz svetega evangelija po Janezu.

Tisti čas je Jezus govoril svojim učencem:

»Jaz sem resnična vinska trta in moj Oče je vinogradnik. Vsako mladiko na meni, ki ne rodi sadu, odstrani; in vsako, ki rodi sad, očiščuje, da rodi še več sadu. Vi ste že čisti zaradi besede, ki sem vam jo povedal. Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika ne more sama roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni. Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu, kajti brez mene ne morete storiti ničesar. Če kdo ne ostane v meni, ga vržejo proč kakor mladiko in se posuši. Te mladike poberejo in vržejo v ogenj in zgorijo. Če ostanete v meni in moje besede ostanejo v vas, prosite, kar koli hočete, in se vam bo zgodilo. V tem je poveljčan moj Oče, da obrodite obilo sadu in postanete moji učenci. Kakor je Oče mene ljubil, sem tudi jaz vas ljubil.

Ostanite v moji ljubezni! Če se boste držali mojih zapovedi, boste ostali v moji ljubezni, kakor sem se tudi jaz držal zapovedi svojega Očeta in ostajam v njegovi ljubezni. To sem vam povedal, da bo moje veselje v vas in da bo vaše veselje dopolnjeno. To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem vas jaz ljubil. Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da dá življenje za svoje prijatelje.«

Nagovor

Skupnost prvih kristjanov v Jeruzalemu je naša materna Cerkev. Ob njej se navdihujemo, ko letos razmišljamo o edinosti kristjanov. Iz Jeruzalema je Jezus razposlal apostole, da bi bili njegove priče »do skrajnih mej sveta« (Apd 1,8). V tem poslanstvu so se srečevali z mnogimi jeziki in kulturami. V teh jezikih so oznanjali evangelij, v teh kulturah so obhajali evharistijo. Tako je krščansko življenje in bogoslužje dobilo mnogo obrazov in izrazov. Ni nujno, da si med seboj nasprotujejo. Lahko se med seboj bogatijo in dopolnjujejo.

Že prva jeruzalemska skupnost kristjanov je združevala znotraj sebe številna izročila. Tako je tudi danes: jeruzalemska Cerkev razodeva bogato različnost krščanskih izročil. V tem prepoznavamo vzorec ali model edinosti, ki je zelo moderen in uporaben tudi danes. Edinost namreč ni isto kot poenotenje, saj se je vedno kazala kot bogata različnost in pisanost. Jeruzalemska Cerkev je vzorec ali ikona edinosti v različnosti.

Pripoved o binkoštnem dogodku omenja, da so v Jeruzalemu bili predstavniki številnih jezikov in kultur starega sredozemskega sveta in še onkraj njega. Evangelij so razumeli vsak v svojem jeziku. Petrova pridiga jih je povezala v skupnem kesanju in spreobrnjenju, v prejemu krsta in Svetega Duha. Sv. Pavel je kasneje to takole opisal: »V enem Duhu smo bili mi vsi krščeni v eno telo, naj bomo Judje ali Grki, sužnji ali svobodni, in vsi smo pili enega Duha.« Verniki, ki so bili »stanovitni v nauku apostolov in v občestvu«, niso bili poenotena skupnost enako mislečih, kulturno in jezikovno enovitih. Bili so različni in razlike so kmalu postale priložnost za razhajanja. Tako je prišlo do nasprotij in napetosti med kristjani iz poganstva (helenisti) in onimi iz judovstva v zvezi s služenjem ubogim. A te napetosti jih vendarle niso razbile in razdvojile. Zdržali so jih in ohranili edinost med seboj in z Jezusom, vstalim Gospodom, ki je rekel: »Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu.«

Bogata različnost vse do danes zaznamuje krščanske Cerkve v Jeruzalemu in povsod drugod po svetu. Ta se lahko kaj hitro sprevrže v huda navzkrižja, kot se je pred leti zgodilo v cerkvi Božjega groba. Položaj otežuje tudi sedanje neugodno politično ozračje, ki je do kristjanov večkrat sovražno. A tako prvi jeruzalemski kristjani kot tudi današnji nam kličejo v spomin, da smo vsi deli enega telesa, da sestavljamo edinost v različnosti. Različnost v edinosti obstaja tudi v nebeškem Jeruzalemu. Edinost, za katero kristjani molimo, vedno ohranja tudi pristno različnost.

Prošnje

GOSPOD JEZUS, dal si nam zapoved ljubezni, zato te prosimo: ZEDINI NAS V RESNICI IN LJUBEZNI.

1. Prosimo te za kristjane v Sveti deželi: naj bodo graditelji razumevanja med verstvi in narodi.

2. Za kristjane na Bližnjem in Srednjem vzhodu: naj preneha nasilje in preganjanje, ki so mu izpostavljeni.

3. V moči Svetega Duha naj ostajamo v tebi in tvoje besede v nas.

4. Naj obrodimo obilo sadu v prizadevanju za mir in razumevanje med ljudmi.

5. Daj, da bomo spoštljivo poslušali drug drugega in bomo odprti za resnico, kjerkoli jo najdemo.

NEBEŠKI OČE, ti vedno uslišuješ svojega Sina, zato se pridružujemo njegovi molitvi za spravo in edinost med vsemi kristjani. Usliši nas po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Tretji dan (četrtek, 20. januarja): Stanovitnost v nauku apostolov nas zedinja

Uvod

Prvi jeruzalemski kristjani so bili »stanovitni v nauku apostolov«. Zato so kljub medsebojnim razlikam ohranjali edinost. Današnji kristjani se prav tako oklepamo nauka apostolov, saj imamo vsi eno in isto Sveto pismo, ki ga skupaj beremo in premišljujemo. Čeprav so med nami nekatere tudi daljnosežne razlike v razlagi, pa nas prav Sveto pismo že zedinja in vedno znova kliče k edinosti.

Prvo berilo: Poslušaj me, moje ljudstvo (Iz 51,4-8)

Berilo iz knjige preroka Izaija.

Tako govori vsemogočni GOSPOD:

»Poslušaj me, moje ljudstvo, prisluhni mi, moj narod! Kajti od mene prihaja postava in svoje pravo postavljam za luč narodom. Blizu je moja pravičnost, moje odrešenje prihaja, moji lakti bodo sodili ljudstva, mene čakajo obrežja, v moj laket zaupajo. Povzdignite svoje oči proti nebu, ozrite se navzdol na zemljo, kajti nebo bo izginilo kakor dim, zemlja bo razpadla kakor obleka in njeni prebivalci bodo preminili kakor mušice. Moje odrešenje pa ostaja na veke, moja pravičnost ne bo prenehala. Poslušajte me, vi, ki poznate pravičnost, ljudstvo, ki nosi v svojem srcu mojo postavo. Ne bojte se sramotenja ljudi, ne plašite se njihovega zmerjanja. Kajti molj jih bo požrl kakor obleko, črv jih bo razjedel kakor volno, moja pravičnost pa ostaja na veke, moje odrešenje za vse rodove.«

Ps 119,105-112: Veselje nad Božjo besedo in postavo

Odpev: TVOJA BESEDA JE SVETILKA MOJIM NOGAM.

Tvoja beseda je svetilka mojim nogam,
luč moji stezi.
Prisegel sem, in bom vztrajal,
da se držim tvojih pravičnih sodb. ODPEV.

Zelo sem postal nesrečen,

GOSPOD, poživi me s svojo besedo.
Naj ti vendar ugajajo darovi mojih ust, o GOSPOD,
uči me svojih sodb. ODPEV.

Moja duša je vedno v moji roki,
vendar ne pozabljam tvoje postave.
Krivičniki so nastavili zanko zame,
vendar nisem zablodil od tvojih ukazov. ODPEV.

Tvoja pričevanja so moja dediščina na veke,
kajti ta so veselje mojega srca.
Trudim se, da bi izpolnjeval tvoje zakone,
na veke, do konca. ODPEV.

Drugo berilo: Pripravljen sem ponesti evangelij tudi vam (Rim 1,15-17)

Berilo iz pisma apostola Pavla Rimljanom.

Bratje in sestre.

Dolžnik sem, tako Grkom kakor barbarom, tako modrim kakor neumnim, zato sem pripravljen, kar zadeva mene, ponesti evangelij tudi vam, ki živite v Rimu. Ne sramujem se evangelija, saj je vendar Božja moč v rešitev vsakomur, ki veruje, najprej Judu in potem Grku. V njem se namreč razodeva Božja pravičnost, iz vere v vero, kakor je zapisano: Pravični bo živel iz vere.

Aleluja. Sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, da bodo eno, kakor midva. Aleluja.

Evangelij: Razodel sem tvoje ime ljudem (Jn 17,6-19)

Iz svetega evangelija po Janezu.

Tisti čas je Jezus povzdignil oči proti nebu in dejal:

»Oče, razodel sem tvoje ime ljudem, katere si mi dal od sveta. Tvoji so bili, pa si jih dal meni in so se držali tvoje besede. Zdaj vedo, da je vse, kar si mi dal, od tebe; kajti besede, ki si mi jih dal, sem dal njim. Oni so jih sprejeli in resnično spoznali, da sem izšel od tebe, ter začeli verovati, da si me ti poslal. Jaz prosim zanje. Ne prosim za svet, temveč za tiste, ki si mi jih dal, ker so tvoji; in vse moje je tvoje, in kar je tvoje, je moje in poveljčan sem v njih. Nisem več na svetu; oni so na svetu, jaz pa odhajam k tebi. Sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, ki si mi ga dal, da bodo eno kakor midva. Dokler sem bil z njimi, sem jih varoval v tvojem imenu, ki si mi ga dal. Obvaroval sem jih in nobeden izmed njih se ni pogubil, razen sina pogubljenja, da se izpolni Pismo. Zdaj odhajam k tebi, vendar to govorim na svetu, da bodo imeli moje veselje v sebi dopolnjeno. Izročil sem jim tvojo besedo, svet pa jih je zasovražil, ker niso od sveta, kakor jaz nisem od sveta. Ne prosim, da jih vzameš s sveta, ampak da jih obvaruješ hudega. Niso od sveta, kakor jaz nisem od sveta. Posveti jih v resnici; tvoja beseda je resnica. Kakor si mene poslal na svet, sem tudi jaz njih poslal v svet, in zanje se posvečujem, da bi bili tudi oni posvečeni v resnici.

Nagovor

Apostolska dela poročajo, da so bili prvi jeruzalemski kristjani »stanovitni v nauku apostolov«. Nauk apostolov jih je zedinjal, čeprav so prihajali iz različnih dežel in kulturnih okolij. Glavna prvina njihove edinosti je bila Božja beseda, ki so jo prejeli prek apostolov.

Nauk apostolov pomeni njihovo pričevanje o življenju, učenju, delovanju, smrti in vstajenju Gospoda Jezusa. Ta nauk sv. Pavel preprosto imenuje »evangelij«.

Tudi danes velja: Božja beseda nas zbira in zedinja kljub našim delitvam. Ekumenska srečanja so vedno srečanja okoli Božje besede. Ne moremo se še zbirati okoli iste Gospodove mize, ni še prišel čas, da bi skupaj obhajali evharistijo, čeprav si tega zelo želimo. Lahko pa skupaj poslušamo in premišljujemo Gospodovo besedo.

Naši pravoslavni bratje in sestre pri »Božji liturgiji« berejo premišljeno izbrane svetopisemske odlomke. Posebno čast izkazujejo evangelijski knjigi, ki je bogato okrašena. Pred branjem diakon z vzklikom »Pazimo« večkrat spodbudi k pozornosti in napove, da bomo poslušali »Božjo modrost«. Pred evangelijem duhovnik takole prosi: »Človekoljubni Gospod, prižgi v naših srcih čisto luč tvojega Božjega spoznanja; odpri nam oči našega uma, da bomo razumeli tvoje evangelijske nauke.« Ob evangelijski knjigi gori sveča. Potem ko diakon odpoje evangelij, izroči knjigo duhovniku, ta jo poljubi, z njo blagoslovi vernike in jo položi na oltar.

Koncilski odlok o ekumenizmu z veseljem priznava, da evangeličane, binkoštnike in druge vernike iz protestantskega izročila odlikuje prav posebna »ljubezen, cenjenje in češčenje svetega pisma«. Sveto knjigo »stalno in marljivo« preučujejo. V evangeliju prepoznajo »Božjo moč v rešitev vsakemu, kateri veruje«. Svetega Duha prosijo za pomoč in v Svetem pismu iščejo Boga kot tistega, ki jim govori v Kristusu«. »V Svetem pismu premišljujejo Kristusovo življenje in vse tisto, kar je Božji Učenik učil in storil za odrešenje ljudi, predvsem skrivnosti njegove smrti in vstajenja« (E 21).

»Tvoja beseda je svetilka mojim nogam, luč moji stezi,« smo brali v psalmu. Tudi na naši poti iskanja edinosti je Božja beseda luč. Ko jo skupaj beremo, se vračamo k izviru in pri izviru najdemo tudi edinost. To sta razumela tudi papež Pavel VI. in carigrajski patriarh Atenagora, ki sta leta 1964 skupaj poromala v Sveto deželo in se tam bratsko objela. Že naslednje leto je bilo preklicano več kot devetsto let trajajoče medsebojno izobčenje. Božja beseda razsvetljuje našo ekumensko pot. Zato lahko molimo za kristjane drugih Cerkva in skupnosti s prelepimi Jezusovimi besedami: »Obvaruj jih hudega. Posveti jih v resnici; tvoja beseda je resnica.«

Prošnje

NEBEŠKI OČE, zahvaljujemo se ti, ker si nam v Jezusu Kristusu razodel vso resnico. Z njegovimi besedami te prosimo: POSVETI NAS V RESNICI.

1. Tvoj Sveti Duh naj nas neprestano posvečuje v resnici tvojega Sina.
2. Po zgledu prvih kristjanov nam daj stanovitnosti v nauku apostolov.
3. Božja beseda je močna vez med krščanskimi Cerkvami in skupnostmi; daj, da bomo iz nje črpali navdih in moč za graditev edinosti.
4. Ohrani nas v svojem imenu, da bomo eno, kakor sta eno ti in tvoj edinorojeni Sin.
5. Napravi nas za orodje tvoje pravičnosti, miru in edinosti.

Tvoja beseda je svetilka našim nogam in luč naši stezi. Naj nas vse privede k tebi, zedinjene in spravljene med seboj. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Četrty dan (petek, 21. januarja): Občestvo – izraz naše edinosti

Uvod

Lani smo obhajali stoletnico ekumenskega gibanja, ki se je porodilo iz misijonske misli. Skupno jima je še nekaj: pri obeh gibanjih gre za izmenjavo darov, za graditev bratskega občestva, za velikodušno solidarnost in pomoč v duhovnem in gmotnem smislu. O prvih kristjanih bomo danes brali, da so bili stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah. Nauk apostolov, evangelij, jih je navdihoval in spodbujal, da so živeli kot bratje in sestre. Prosimo Svetega Duha, ki je Duh občestva, da nas poveže v veliko družino Božjih otrok.

Prvo berilo: Dajaj lačnemu svoj kruh (Iz 58,6-10)

Berilo iz knjige preroka Izaija.

Tako govori Gospod: »Mar ni to post, kakršnega sem izbral: da odpneš krivične spone in razvežeš vezi jarma, da odpustiš na svobodo zatirane in zlomiš vsak jarem? Mar ni v tem, da daješ lačnemu svoj kruh in pripelješ uboge brezdomce v hišo, kadar vidiš nagega, da ga oblečeš, in se ne potuhneš pred svojim rojakom? Tedaj napoči kakor zarja tvoja luč in tvoje zdravje se bo hitro razcvetelo. Pred teboj bo hodila tvoja pravičnost in GOSPODOVO veličastvo te bo zbiralo. Tedaj boš klical in GOSPOD bo odgovoril, stokal boš in bo rekel: »Tukaj sem!« Če odpraviš jarem iz svoje srede, kazanje s prstom in varljivo govorjenje, če daješ lačnemu, kar imaš sam rad, in sitiš revežu grlo, bo vzšla v temi tvoja luč in tvoja temina bo kakor poldan.«

Ps 37,1-11: Navidezna sreča krivičnih

Odpev: ZAUPAJ V GOSPODA IN DELAJ DOBRO.

Ne razburjaj se nad hudobneži,
ne zavidaj tistim, ki delajo izprijeno,
zakaj kakor trava bodo hitro oveneli,
kakor zeleno zelišče bodo usahnili. ODPEV.

Zaupaj v GOSPODA in delaj dobro,
prebivaj v deželi in se pasi v zaupanju.
Razveseljuj se v GOSPODU,
pa ti bo dal, kar želi tvoje srce. ODPEV.

Izroči svojo pot GOSPODU,
zaupaj vanj, in on bo storil.
Dal bo, da tvoja pravičnost zasije kakor luč,
tvoja pravica kakor poldan. ODPEV.

Še malo, in ni več krivičnika;
pregledaš njegov prostor, pa ga ni več.
Ponižni pa bodo dedovali deželo,
oživiljali se bodo ob velikem miru. ODPEV.

Drugo berilo: Skupna lastnina (Apd 4,32-37)

Berilo iz Apostolskih del.

Množica teh, ki so sprejeli vero, je imela kakor eno srce in eno dušo. Nihče ni trdil, da je to, kar ima, njegova last, temveč jim je bilo vse skupno. Apostoli so z veliko močjo pričevali o vstajenju Gospoda Jezusa in velika milost je bila nad vsemi. Nihče med njimi ni trpel pomanjkanja. Lastniki, ki so prodajali zemljišča ali hiše, so prinašali izkupiček ter ga polagali k nogam apostolov; in sleherni je od tega dobil, kar je potreboval. Tudi Jožef, levit, po rodu s Cipra, ki so ga apostoli klicali Barnaba, je prodal svojo njivo in prinesel denar ter ga položil k nogam apostolov.

Aleluja. Išcite najprej Božje kraljestvo in njegovo pravičnost in vse to vam bo navrženo. Aleluja.

Evangelij: Zaupanje in zaskrbljenost (Mt 6,25-34)

Iz svetega evangelija po Mateju.

Tisti čas je govoril Jezus svojim učencem:

»Ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli ali kaj boste pili, in ne za svoje telo, kaj boste oblekli. Ali ni življenje več kot jed in telo več kot obleka? Poglejte ptice neba! Ne sejejo in ne žanjejo niti ne spravljajo v žitnice, in vendar jih vaš nebeški Oče hrani. Ali niste vi več vredni kot one? Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo dodati svojemu življenju en sam komolec? In za obleko, kaj skrbite? Poučite se od lilij na polju, kako rastejo. Ne trudijo se in ne predejo, toda povem vam: Še Salomon v vsem svojem veličastvu ni bil oblečen kakor ena izmed njih. Če pa Bog tako oblači travo na polju, ki danes obstaja in jo jutri vržejo v peč, mar ne bo mnogo bolj oblačil vas, maloverni? Ne skrbite torej in ne govorite: »Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili ali kaj bomo oblekli?« Po vsem tem sprašujejo pogani. Saj vaš nebeški Oče ve, da vse to potrebujete. Išcite najprej Božje kraljestvo in njegovo pravičnost in vse to vam bo navrženo. Ne skrbite za jutri, kajti jutrišnji dan bo skrbel sam zase. Dovolj je dnevu njegovo zlo.«

Nagovor

»Bili so stanoviti v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah.« Danes bomo razmišljali o občestvu to je o pripravljenosti, da človek deli z drugim vse, kar ima. Temu bi lahko rekli tudi solidarnost ali vzajemnost. Apostolska dela preprosto ugotavljajo, da »so se vsi verniki družili med seboj in imeli vse skupno: prodajali so premoženje in imetje ter od tega delili vsem, kolikor je kdo potreboval.« Takšna dosledna vzajemnost je prvo skupnost usposabljala, da »so z veliko močjo pričevali o vstajenju Gospoda Jezusa in velika milost je bila nad vsemi«. Kasneje so rimski preganjalci Cerkve začuden ugotavljali: »Poglejte, kako se ljubijo med seboj.«

Ali smo današnji kristjani zvesti dediči prve Cerkve tudi v tem bratskem občestvu in solidarnosti? Ali ohranjamo živ čut za to, da v krščanskih skupnostih nihče ne bi smel trpeti pomanjkanja? Odgovor na to je lahko v glavnem pritrdilen. Pomislimo le na velikansko dobrodelno poslanstvo Karitas v župnijskih, škofijskih in vseslovenskih okvirih. Katoliška Cerkev letos obhaja leto dobrodelnosti. Hvalevredno dobrodelnost in solidarnost gojijo tudi evangeličani, pravoslavni, binkoštniki in drugi. Zelo dejavna je zlasti Evangeličanska humanitarna ustanova Podpornica, ki je že uresničila nekatere skupne pobude s Karitas, npr. za romske družine v občini Metlika.

Bratsko občestvo in pomoč ima veliko oblik. Gre tudi za skupno prenašanje bremen, naporov in trpljenja; gre za skupno veselje in skupne uspehe. »Bratsko občestvo« je morda najboljši opis vesoljne Cerkve, ki je znamenje in orodje edinosti z Bogom in med ljudmi. Nenehno spodbuja posameznike in narode k medsebojnemu izmenjavanju bogastva.

Evropski škofje so se po koncu komunizma že dvakrat zbrali na sinodi za Evropo. Ko so govorili o graditvi skupne evropske hiše, so obakrat uporabljali prisposodbo o »eni duši, ki diha z obema polovicama svojih pljuč.« Kot ključno nalogo so izpostavili »izmenjavo darov«. Če je Cerkev v državah evropskega vzhoda gmotno revnejša in potrebuje pomoč, pa je po drugi strani bogata in ima marsikaj dati zahodu. »Cerkev, ki je trpela zatiranje, je od Gospoda prejela darove, ki sedaj na poseben način vsem prihajajo v zavest: pričevanje žive vere, zvestoba v bridkosti in v trpljenju, izredna složnost z Apostolskim sedežem. Z velikim številom duhovnih poklicev se v teh pokrajinah razkriva duhovno bogastvo, ki je bilo doslej zakrito.« Te Cerkve so pod komunističnim zatiranjem podale izjemno pričevanje trdne vere.

In končno: tudi prizadevanje za edinstvo kristjanov je samo po sebi izmenjava darov, ki jo prebujata Duh v vseh Cerkvah. Različni darovi enega izročila lahko v mnogočem obogatijo in tudi dopolnijo in popravijo drugo izročilo. Takšna izmenjava poteka že desetletja po eni strani kot »dialog ljubezni«, po drugi pa kot »dialog resnice«. Na obeh področjih so doseženi lepi uspehi.

Prošnje

NEBEŠKI OČE, ti veš, kaj potrebujemo za dušo in telo. Nate se obračamo s svojimi prošnjami:

1. Prvi kristjani so bili kot eno srce in ena duša v verovanju in medsebojni ljubezni. Pomagaj nam obnoviti edinstvo med kristjani v resnici in ljubezni.
2. Dobrine sveta so najprej skupna, potem šele zasebna last. Nauči nas deliti s potrebnimi, da ne bo med nami nihče trpel pomanjkanja.
3. Oče, ti deliš dobrote dobrim in hudobnim, vrednim in nevrednim. Naj posnemamo tvojo velikodušnost.
4. Naj nadvse cenimo duhovno in bogoslužno bogastvo v drugih Cerkvah in cerkvenih skupnostih in se ob njem navdihujemo.
5. Naj nikoli ne omahujemo v zaupanju, da boš dobro delo obnove edinosti, ki si ga začel, tudi dopolnil.

NEBEŠKI OČE, ti vedno uslišuješ svojega Sina, zato se pridružujemo njegovi molitvi za spravo in edinstvo med vsemi kristjani. Usliši nas po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Peti dan (sobota, 22. januarja): Bodimo stanovitni v lomljenju kruha in polni upanja na obnovitev edinosti

Uvod

Prvi jeruzalemski verniki »so lomili kruh po domovih ter uživali hrano z veseljem in preprostim srcem«. Peti dan molitvene osmine za edinost postavlja v ospredje še eno prvino edinosti: to je lomljenje kruha, obhajanje evharistije, Gospodove večerje. Kristjani bomo popolnoma eno šele takrat, ko bomo mogli skupaj obhajati evharistijo. Ta cilj je predmet našega hrepenenja, molitve in delovanja.

Prvo berilo: To je kruh, ki vam ga GOSPOD daje jesti (2 Mz 16,4.13-18)

Berilo iz Druge Mojzesove knjige.

GOSPOD je rekel Mojzesu: »Glej, pošiljal vam bom kruh z neba; ljudstvo naj hodi vsak dan nabirat za en dan hrane. Zvečer so priletele prepelice in pokrile šotorišče, zjutraj pa je ležala rosa okoli njega. Ko pa je rosa izhlapela, se je na puščavi pokazalo na tleh nekaj drobnega, zrnatega, drobno kakor slana. Ko so Izraelovi sinovi to videli, so govorili drug drugemu: »Kaj je to?« Niso namreč vedeli, kaj to je. Mojzes pa jim je rekel: »To je kruh, ki vam ga GOSPOD daje jesti. GOSPOD je zapovedal tole: ›Vsak naj nabere tega, kolikor potrebuje, en jerbas za vsakega, po številu vaših duš. Vsak naj vzame za tiste, ki so v njegovem šotoru.« In Izraelovi sinovi so storili tako; nabrali so nekateri več, drugi manj. Merili so na jerbas; kdor je veliko nabral, ni imel preveč, in kdor malo, ni imel premalo; vsak je nabral, kolikor je potreboval.

Ps 116,12-14: Zahvalna pesem

Odpev: GOSPOD, DAROVAL TI BOM ZAHVALNO DARITEV.

Kaj naj vrnem GOSPODU
za vse njegove dobrote nad mano?
Čašo odrešenja bom vzdignil
in klical bom ime GOSPODOVO. ODPEV.

Svoje zaobljube GOSPODU bom izpolnil
pred vsem njegovim ljudstvom.
O GOSPOD, zares sem tvoj služabnik,
tvoj služabnik sem, sin tvoje služabnice,
razvozlal si moje vezi. ODPEV.

Tebi bom daroval zahvalno daritev
in klical bom ime GOSPODOVO.
Svoje zaobljube GOSPODU bom izpolnil
pred vsem njegovim ljudstvom. ODPEV.

Drugo berilo: To delajte v moj spomin (1 Kor 11,17-18. 23-26)

Berilo iz Prvega pisma apostola Pavla Korinčanom.

Bratje in sestre.

Ko vam to naročam, vas ne hvalim. Ne shajate se namreč tako, da bi se poboljšali. Slabši postajate. Najprej tole: slišim, da so med vami razprtije, kadar se zberete kot Cerkev. In deloma verjamem. Jaz sem namreč prejel od Gospoda, kar sem vam tudi izročil: Gospod Jezus je tisto noč, ko je bil izdan, vzel kruh in se zahvalil, ga razlomil in rekel: »To je moje telo za vas. To delajte v moj spomin.« Prav tako je vzel tudi kelih po večerji in rekel: »Ta kelih je nova zaveza v moji krvi. Kolikorkrat boste pili, delajte to v moj spomin.« Kajti kolikorkrat jeste ta kruh in pijete kelih, oznanjate Gospodovo smrt, dokler ne pride.

Aleluja. To je kruh, ki je prišel iz nebes: kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj. Aleluja.

Evangelij: To je kruh, ki je prišel iz nebes (Jn 6,53-58)

Iz svetega evangelija po Janezu.

Tisti čas je Jezus govoril svojim učencem: »Resnično, resnično, povem vam: Če ne jeste mesa Sina človekovega in ne pijete njegove krvi, nimate življenja v sebi. Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. Kajti moje meso je resnična jed in moja kri resnična pijača. Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostaja v meni in jaz v njem. Kakor je mene poslal živi Oče in jaz živim po Očetu, tako bo tudi tisti, ki mene jé, živel po meni. To je kruh, ki je prišel iz nebes, ne tak, kakršnega so jedli vaši očetje in so pomrli: kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.«

Nagovor

Vse od časov prve Cerkve v Jeruzalemu je »lomljenje kruha« osrednji dogodek, okoli katerega se zbiramo kristjani. Lomljenje kruha je eno najstarejših in najlepših imen za evharistijo. To ime je pomenljivo najprej zato, ker nas nenehno spominja na socialno ali medčloveško razsežnost obhajanja evharistije. Kristjan je človek, ki vsak dan ali vsaj vsako nedeljo lomi oziroma prejema z oltarja kruh življenja, Jezusovo telo. Ob tem se uči lomiti z drugimi tudi zemeljski, vsakdanji kruh. Še več, nimamo pravice lomiti Kristusovega kruha, če nismo pripravljeni drug z drugim deliti tudi zemeljskega kruha, je zapisal kardinal Walter Kasper. Na ta način se maša nadaljuje v življenju.

Izraz »lomljenje kruha« je nadalje pomenljiv zato, ker označuje prav to, kar je pri zadnji večerji storil Jezus: vzel je kruh, ga razlomil in ga razdelil apostolom, potem ko jim je rekel: »Vi ste moji prijatelji.« Kruh lomimo s prijatelji ali z družinskimi člani. Cerkev je po Božji zamisli družina, skupnost prijateljev, »mreža prijateljev v Kristusu«. Prijateljstvo z Jezusom se podaljšuje v prijateljstvo med ljudmi.

Lomljenje kruha torej izraža naše vezi, obenem jih tudi pogloblja in utrjuje. »Ker smo deležni enega kruha, smo eno telo«, eno v Kristusu. Družina ob skupnem obedu začuti, da je zares eno. Če se ne zbira več k skupnemu obedu, je to znamenje, da se njihove vezi krhajo in da je nekaj zelo narobe.

Tudi kristjani, razdeljeni v različne Cerkve in skupnosti, smo podobni družini, v kateri se je nekaj močno zalomilo. Razšli smo se, se med seboj obtoževali, drug drugemu pripisovali krivdo in se tako skozi dolga stoletja še bolj odtujili. Zaradi daljnosežnih razlik v razumevanju in razlaganju evangelija ne moremo več obhajati skupaj svete evharistije. Ko se kot katoličani, pravoslavni ali evangeličani zberemo vsak k svojemu obredu, občutimo, da to stanje ni v skladu z Jezusovo voljo. Doživljamo to, kar je zapisal 2. vatikanski koncil: »Ta

razdeljenost čisto gotovo nasprotuje Kristusovi volji, je svetu v pohujšanje in v škodo najsvetejši stvari, namreč oznanjevanju evangelija vsemu stvarstvu« (E 1).

Najbolj to navzkrižje doživljajo v takoimenovanih »mešanih zakonih«. »Kadar člani iste družine pripadajo različnim Cerkvam in cerkvenim skupnostim in ne morejo prejemati obhajila skupaj s sozakoncem, s svojimi otroki ali prijatelji, tedaj živo občutijo bolečino razdeljenosti« (Ekumenski pravilnik, 27). Vendar je ta bolečina lahko tudi rodovitna, saj prebuja še večje hrepenenje po edinosti ter prizadevanje in molitev zanjo.

Jezus je naročil: »To delajte v moj spomin.« Nešteto osebnosti iz zgodovine je utonilo v pozabo. Jezus ne bo nikoli prepuščen pozabi. Njegova Cerkev zvesto ohranja spomin nanj in na njegovo ljubezen, ki je šla do konca. Ohranjala ga bo še naprej, v ugodnih ali neugodnih okoliščinah, v svobodi ali preganjanju. »Tvojo smrt oznanjamo, Gospod, in tvoje vstajenje slavimo, dokler ne prideš v slavi.«

Prošnje

GOSPOD JEZUS KRISTUS, premišljevali smo tvojo besedo. Ti poznaš našo pot in si na njej naš sopotnik. Prosimo te: NAJ OBRODIMO SAD ZA EDINOST.

1. Mnogi ne znajo več lomiti kruha z ubogimi, ampak ga mečejo v smeti. Daj nam vsem spoštovanje do vsakdanjega kruha.
2. Daj, da bomo obhajanje evharistije vedno povezovali z molitvijo in hrepenenjem po popolni edinosti okoli Gospodove mize.
3. Apostol Pavel nas uči, da nevredno prejemamo Jezusovo telo, če so med nami prepiri in sebičnost. Poživi našo medsebojno ljubezen.
4. Pospeši prihod tistega dne, ko bomo vsi kristjani deležni ene Gospodove mize.
5. Daj, da nam bo evharistija šola medsebojne solidarnosti, delitve in ljubezni.

NEBEŠKI OČE, dal si nam kruh iz nebes, kruh za življenje sveta.

Zahvaljujemo se ti za ta največji dar. Nakloni nam vse, kar potrebujemo na poti k tebi. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Šesti dan (nedelja, 23. januarja)

Osnutek za nagovor pri nedeljski maši na 3. navadno nedeljo, 23. januarja 2011

Edinost po zgledu prvih kristjanov v Jeruzalemu

Klic k edinosti – klic jeruzalemske Cerkve

Že več kot sto let kristjani obhajamo molitveno osmino za edinost. Ta lepa navada v dneh med 18. in 25. januarjem vsako leto poveže med seboj kristjane vseh veroizpovedi, ko se

srečujemo, premišljujemo Božjo besedo in skupaj molimo. Ob tem doživljamo predokus tiste popolne edinosti, ko bomo zbrani tudi okoli istega oltarja.

Klic k edinosti kristjanov letos prihaja iz Svete dežele, iz Jeruzalema, ki je sveto mesto treh velikih verstev, ki priznavajo enega Boga: judovstva, krščanstva in islama. Nekateri ste že poromali tja in hranite v srcu nepozabne vtise. To je mesto, ki je tudi za nas kristjane najsvetejše mesto na svetu, saj je kraj Jezusovega delovanja, trpljenja, smrti in vstajenja. Tam je po binkoštih nastala prva Cerkev, naša skupna mati. V Jeruzalemu je iz Jezusovih ust privrela tista prisrčna molitev k Očetu, v kateri ga prosi za edinstvo svojih učencev: »Prosim za tiste, ki bodo po njihovi besedi verovali vame: da bi bili vsi eno, kakor si ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bi bili tudi oni v naju, da bo svet veroval, da si me ti poslal« (Jn 17,20-21) Tam je Jezus umrl na križu, »da bi razkropljene Božje otroke zbral v eno« (Jn 11,52). Tam je svojim zvestim poslal Duha resnice, Svetega Duha Tolažnika.

Jeruzalemska Cerkev je na neki način materna Cerkev nas vseh in se nam kaže kot podoba ali ikona krščanske edinosti, za katero v teh dneh molimo. Tam so naši izviri, kot lepo pravi psalm: »Vsi moji studenci so v tebi, Jeruzalem.« Prvi jeruzalemski verniki so namreč na edinstven način uresničevali edinstvo. Apostolska dela njihovo medsebojno povezanost opisujejo z besedami: »Bili so stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah«.

Edinstvo po zgledu prve Cerkve

Prav te besede so današnji jeruzalemski kristjani izbrali za glavno misel letošnje molitvene osmine. Vabijo nas, da se vrnemo k izvirom prve Cerkve v Jeruzalemu; da se ob njej navdihujemo, prenavljamo in vračamo k temu, kar je v veri bistveno. Vabijo nas, da si priključimo v spomin čas, ko je bila Cerkev še enotna. Kaj jih je najbolj povezovalo? Najprej »nauk apostolov«, evangelij, ki so ga prejeli in oznanjali naprej. Nato »bratsko občestvo«, ki se je izražalo v tem, da jim je bilo vse skupno, da so vse delili drug z drugim in da ni bilo med njimi nobenega, ki bi trpel pomanjkanje. Tretja vez je bilo »lomljenje kruha« to je obhajanje evharistije. Drug z drugim so lomili ne le evharistični kruh, ampak tudi vsakdanjega. Evharistijo so podaljševali v življenju solidarnosti in dobroteljnosti. Četrta povezujoča prvina je bila stanovitnost v molitvah. Te štiri prvine so stebri življenja Cerkve in tudi njene edinosti.

Današnji krščanski Jeruzalem

Ko so v teku stoletij nastale med kristjani delitve in razkoli, je med njimi vendarle ostala zavest, da imajo skupne korenine. Jeruzalem so doživljali kot skupen dom, kot rojstni kraj, in zato so želeli biti tam tudi navzoči s svojo skupnostjo, svojo cerkvijo ali kapelo. Tako se je zgodilo, da je jeruzalemska Cerkev postala živa slika različnosti in bogastva mnogih krščanskih izročil na Vzhodu in Zahodu.

Dandanes živi v Jeruzalemu trinajst Cerkva, ki imajo škofovsko ureditev. Poleg katoličanov so to grški pravoslavni verniki, nadalje Armenci, Sirci, Kopti, Etiopci in več zedinjenih Cerkva. Tu so navzoči tudi anglikanci, evangeličani, binkoštniki in nekateri drugi. V Palestini in Izraelu je vsega skupaj med 150.000 in 200.000 kristjanov in predstavljajo 1–2% vsega prebivalstva. Velika večina teh kristjanov so arabsko govoreči Palestinci.

Velik ekumenski dogodek je bilo za Jeruzalem romanje papeža Pavla VI. in carigrskega patriarha Atenagore v Sveto deželo januarja 1964. Njuno srečanje in njun bratski objem po

stoletjih odtujitve zaznamuje novega ozračja v odnosih med vzhodno in zahodno Cerkvijo. Naslednje leto je bilo preklicano več kot devetsto let trajajoče medsebojno izobčenje.

Petinštirideset le od preklica izobčenja

Preklic se je zgodil pred dobrimi 45 leti, natanko 7. decembra 1965, en dan pred slovesnim sklepom Drugega vatikanskega koncila. S tem je bila ta žalostna zgodba enkrat za vselej »izbrisana iz srca in iz spomina Cerkve«. Preklic je bil slovesno oznanjen hkrati v baziliki sv. Petra v Rimu in v stolnici sv. Jurija v Carigradu. Temu je sledil bratski objem med papežem Pavlom VI. in navzočim grškim metropolitom.

Koncila in tudi tega dogodka pa ne bi bilo brez papeža Janeza XXIII., ki je imel kljub svojim 77 letom pogum, da je sklical koncil. Želel je, da koncil poda roko sprave in ljubezni tudi drugim kristjanom. Že pred koncilom je takole razmišljal: »Čas je, da končno enkrat odpremo okna, da bo zavel sveži zrak in bo odpihnil prah stoletij s sedeža svetega Petra... Zbrati se moramo vsi ljudje dobre volje, sodelovati tudi z našimi ločenimi brati, ki nosijo enako krščansko ime kot mi. Razkol krščanstva je velika in krvaveča rana. Zakaj se še vedno ne zaceli po skoraj tisoč letih, po tolikih stoletjih? Kako strašno so se morali pregrešiti v preteklosti, da se Kristusova srčna želja o eni čredi in enem pastirju še vedno ni izpolnila? Ali ni čas, da bi končno spoznali in javno priznali, da sta grešili obe strani, tudi naša, ker sta bili obe zaverovani v svoj prav; grešili sta z napuhom, z izobčenjem, s pomanjkanjem ljubezni? Ali nismo še vedno bratje med seboj, čeprav ločeni. Preveč smo poudarjali to, da smo ločeni, pri tem pa pozabili, da smo še vedno bratje. Ali ne izhajamo vsi iz iste rojstne hiše?

V preteklosti smo vse preveč obsojali, kjer bi se morali truditi za pravo razumevanje, grmade smo postavljali, kjer bi morali prižigati ognje ljubezni. Bratom smo obrnili hrbet, kjer bi jim morali stopiti naproti z razprostrtimi rokami in nehlinjeno ljubeznijo. Najti moramo sredstva in poti za ozdravitev razpoke, ki je raztrgala Kristusovo obleko, sredstva in poti za približanje človeštva Bogu, sredstva in poti za prenovu duha Cerkve; kajti eno je gotovo, sveta ne bomo prenovili, če ne bomo prenovili samih sebe. Končno se moramo prebuditi iz svoje zaspanosti in široko odpreti okna viharju Svetega Duha.«

V tem duhu ljubezni in spoštovanja do kristjanov drugih Cerkva in skupnosti obhajajmo to molitveno osmino. Odkrijmo tudi mi vrednote, ki so povezovalе prvo krščansko skupnost v Jeruzalemu. Bodimo stanovitni v nauku apostolov in v bratskem občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah.

Šesti dan (nedelja, 23. januarja)

Molitev nam daje moč za delovanje

Uvod

Jeruzalemska skupnost prvih kristjanov je bila stanovitna »v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah«. Cerkev je v vseh časih občestvo, ki moli in neomajno zaupa v moč molitve. Jezus nam bo danes vnovič podaril svojo molitev Očenaš. To je tudi najlepša molitev za edinost, kajti kadarkoli rečemo »Oče naš«, se moramo spomniti na brate in sestre, s katerimi še nismo v popolni edinosti. Tudi danes jih vključimo v svojo misel in molitev.

Prvo berilo: Jonova molitev (Jon 2,1-9)

Berilo iz Jonove knjige.

GOSPOD je določil veliko ribo, da je pogoltnila Jona, in Jona je ostal v ribjem trebuhu tri dni in tri noči. Jona je molil h GOSPODU, svojemu Bogu. Rekel je: »V svoji stiski sem klical h GOSPODU in mi je odgovoril, iz trebuha podzemlja sem vpil, uslišal si moj glas. Vrgel si me v globino, v osrčje morij, in obdalo me je vodovje, vsi tvoji nalivi in tvoji valovi so me zagrnili. Rekel sem že: Odnese me je izpred tvojih oči, kako bom videl še kdaj tvoj sveti tempelj! Voda me je zajela do grla, vodovje me obdaja, trava mi ovija glavo. Do temeljev gora sem se pogreznil, zemlja je zaprla za menoj svoje zapahe za vselej. A potegnil si moje življenje iz jame, GOSPOD, moj Bog. Ko je moja duša omagovala v meni, sem se spomnil GOSPODA in moja molitev je prišla k tebi, v tvoj sveti tempelj. Tisti, ki se oklepajo puhlih malikov, zapuščajo svojo zvestobo.

Ps 67: Prošnja za Božji blagoslov

Odpev: HVALIJO NAJ TE VSA LJUDSTVA, O BOG.

Bog naj nam izkaže milost in nas blagoslovi,
naj razjasni svoje obličje med nami,
da na zemlji spoznajo tvojo pot,
med vsemi narodi tvoje odrešenje. ODPEV.

Naj se ti ljudstva zahvaljujejo, o Bog,
naj se ti zahvaljujejo vsa ljudstva.
Naj se veselijo in radujejo narodi,
ker sodiš ljudstva pošteno,
vodiš narode na zemlji. ODPEV.

Naj se ti ljudstva zahvaljujejo, o Bog,
naj se ti zahvaljujejo vsa ljudstva.
Zemlja je dala svoj pridelek,
Bog, naš Bog nas blagoslavlja. ODPEV.

Drugo berilo: Navodila za molitev (1 Tim 2,1-8)

Berilo iz Prvega pisma apostola Pavla Timoteju.

Bratje in sestre.

Prositi, moliti, posredovati in se zahvaljati za vse ljudi, za kralje in za vse oblastnike, da bomo lahko živeli v vsej pobožnosti in vsem dostojanstvu, mirno in tiho. To je namreč dobro in po volji Bogu, našemu odrešeniku, ki hoče, da bi se vsi ljudje rešili in prišli do spoznanja resnice. Bog je namreč samo eden. Samo eden je tudi srednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus, on, ki je sam sebe dal v odkupnino za vse, pričevanje ob svojem času. Zaradi tega sem bil jaz postavljen za glasnika in apostola - resnico govorim, ne lažem - za učitelja poganov v veri in resnici. Vsekakor hočem, naj možje povsod molijo in vzdigujejo svete roke brez jeze in razpravljanja.

Aleluja. Gospod Jezus, pomagaj nam razumeti *Sveto pismo*; naj nam srce zagori, kadar nam govoriš. Aleluja.

Evangelij: O molitvi (Mt 6,5-15)

Iz svetega evangelija po Mateju.

Tisti čas je Jezus govoril svojim učencem:

»Kadar molite, ne bodite kakor hinavci. Ti namreč radi molijo stoje po shodnicah in vogalih glavnih ulic, da se pokažejo ljudem. Resnično, povem vam: Dobili so svoje plačilo. Kadar pa ti moliš, pojdi v svojo sobo, zapri vrata in moli k svojemu Očetu, ki je na skrivnem. In tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil. Pri molitvi pa ne blebetajte kakor pogani; mislijo namreč, da bodo uslišani, če bodo veliko govorili. Ne postanite jim podobni, saj vaš Oče ve, česa potrebujete, preden ga prosite. Vi torej molite takóle:

*Oče naš, ki si v nebesih,
posvečeno bodi tvoje ime.
Pridi tvoje kraljestvo.
Zgodi se tvoja volja
kakor v nebesih tako na zemlji.
Daj nam danes naš vsakdanji kruh;
in odpusti nam naše dolge,
kakor smo tudi mi odpustili svojim dolžnikom;
in ne vpelji nas v skušnjava,
temveč reši nas hudega.*

Če namreč odpustite ljudem njihove prestopke, bo tudi vaš nebeški Oče vam odpustil. Če pa ljudem ne odpustite, tudi vaš Oče ne bo odpustil vaših prestopkov.«

Nagovor

Kaj je Cerkev, lahko razberemo iz Lukovih Apostolskih del, ki pripovedujejo zgodbo o začetkih in prvih korakih Cerkve. Po Gospodovem vnebohodu se enajsteri vrnejo v Jeruzalem. Naslednje dni se zadržujejo v »gornjih prostorih hiše«, verjetno v dvorani zadnje večerje. Enodušno vztrajajo v molitvi »z ženami in z Jezusovo materjo Marijo in z njegovimi brati«. Molitev jih poveže v enoto. Pomembno jim je le eno: obračati se na Boga, odprtost za njegovo voljo. Molijo tudi pred izvolitvijo apostola Matija. Stanovitni so v molitvi.

Tu se srečujemo z bistveno lastnostjo Cerkve v vseh časih: Cerkev je skupnost, ki moli in po molitvi sprejema odločitve. Cerkev ni parlament ali ljudska skupščina. Njeni začetki so v skupinici verujočih v Kristusa, ki ne razpravljajo, ampak enodušno, vztrajno molijo.

Ko gre za edinost kristjanov, je molitev osrednjega pomena. Najbrž ni naključje, da je Jezus svojo misel o edinosti izrazil v molitvi, prisrčni molitvi k Očetu. O edinosti ni dosti govoril, ampak je zanjo molil. Tudi Drugi vatikanski koncil izraža prepričanje, da »sveti načrt sprave vseh kristjanov v edinosti ene same in edine Kristusove Cerkve presega človeške moči in zmožnosti. Zato postavlja svoje upanje popolnoma v Kristusovo molitev za Cerkev, v Očetovo ljubezen do nas in v moč Svetega Duha« (E 24).

Ekumensko gibanje je nastalo po delovanju milosti Svetega Duha. Zato se mora Cerkev vztrajno obračati k Svetemu Duhu in prositi od njega milost edinosti kristjanov. Polne edinosti pa ni mogoče doseči zgolj s človeškimi napor, čeprav so ti potrebni. Edinost je končno dar Svetega Duha.

Vsakokrat, ko kristjani skupaj molijo, je cilj edinosti bliže. Dolga zgodovina, ki je zaznamovana s številnimi razdrobitvami, se spet sestavlja skupaj. V molitvi se vračamo k Izviru edinosti, ki je Jezus Kristus in se povezujemo okoli njega. Ob tem raste naša zavest o tem, da je malo tega, kar nas ločuje, v primeri s tem, kar nas združuje.

Neki evangeličanski teolog je zapisal: »Kljub globoko segajočim delitvam prihajajo srca mnogih kristjanov do gotovosti, da pot do edinosti ni za vselej zaprta, saj vse več ljudi iz vseh Cerkva že povezuje med seboj iskrena molitev. Druga orodja ali orožja se utegnejo skrhati, nihče pa ne more dvomiti o učinkovitosti molitve, čeprav nam njenih uspehov ni dano izmeriti.«

Prošnje

GOSPOD JEZUS, naučil si nas moliti in nam naročil, naj se nikoli ne naveličamo. Prisluhni naši prošnji: DAJ, DA BOMO VSI ENO.

1. Gospod, mnoge kristjane navdihuješ, da za edinstvo molijo in trpijo. Poživi tudi v nas tega duha molitve.
2. Naučil si nas moliti Očenaš. Naj ta molitev vse kristjane povezuje v eno družino Božjih otrok.
3. Odpusti nam naše dolge, s katerimi smo se kristjani skozi zgodovino obremenili, ker nismo ohranili medsebojne edinosti.
4. Ne vpelji nas v skušnjava malodušja in utrujenosti pri molitvi in delu za edinstvo kristjanov.
5. Daj, da bomo po zgledu naših evangeličanskih bratov in sester še bolj vzljubili tvojo besedo.

NEBEŠKI OČE, ti veš, kaj tvoji otroci najbolj potrebujemo na svojem zemeljskem romanju. Nakloni nam, kar nam bo v blagoslov. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Sedmi dan (ponedeljek, 24. januarja): Živeti v veri v vstajenje

Uvod

Letos se v naših premišljevanjih mudimo pri prvih kristjanih v Jeruzalemu in občudujemo njihovo stanovitnost v nauku apostolov, v bratskem občestvu, lomljenju kruha in molitvah. V obhajanju evharistije so doživljali navzočnost od mrtvih vstalega Jezusa. Apostoli so sredi njih z veliko močjo pričevali o njegovem vstajenju. Vera v vstajenje jih je napravila za ljudi upanja. Ista vera v Jezusovo in naše prihodnje vstajenje tudi v nas krepi upanje, da je svet v dobrih, to je v Božjih rokah.

Prvo berilo: Prestolnica Jeruzalem privlači ves svet (Iz 60,1-3.18-22)

Berilo iz knjige preroka Izaija.

Vstani, zasij, kajti prišla je tvoja luč in GOSPODOVO veličastvo je vzšlo nad teboj. Kajti glej, tema pokriva zemljo in megla ljudstva, nad teboj pa vzhaja GOSPOD in njegovo

veličastvo sije nad teboj. Narodi bodo prišli k tvoji luči, kralji k siju tvoje zarje. V tvoji deželi ne bo več slišati o nasilju, ne o pustošenju in razdejanju v tvojih mejah. Svoja obzidja boš imenovala Odrešenje, svoja vrata Hvalnica. Za luč podnevi ti ne bo več sonce in za mesečino ti ne bo svetila luna, temveč bo GOSPOD tvoja večna luč, tvoj Bog bo tvoje veličastvo. Tvoje sonce ne bo več zašlo, kajti GOSPOD bo tvoja večna luč, končani bodo dnevi tvojega žalovanja.

Ps 118: Zahvala ljudstva ob prazniku

Odpev: ŽIVEL BOM IN PRIPOVEDOVAL O GOSPODOVIH DELIH.

Zahvaljajte se GOSPODU, ker je dober,
ker na veke traja njegova dobrota.
Iz stiske sem klical GOSPODA,
GOSPOD me je uslišal. ODPEV.

GOSPOD je na moji strani, ne bom se bal;
kaj mi more storiti človek?
GOSPOD mi je naklonjen, ko mi pomaga,
in jaz lahko gledam na tiste, ki me sovražijo. ODPEV.

Bolje se je zatekati h GOSPODU
kakor zaupati v človeka.
Bolje se je zatekati h GOSPODU
kakor zaupati v kneze. ODPEV.

GOSPOD je moja moč in moja pesem,
bil mi je v rešitev.
Glas vriskanja in zmagoslavja
v šotorih pravičnih. ODPEV.

GOSPODOVA desnica se je vzdignila,
GOSPODOVA desnica dela mogočne reči.
Ne bom umrl, ne, živel bom
in pripovedoval o GOSPODOVIH delih. ODPEV.

Drugo berilo: Umreti grehu in živeti v Kristusu (Rim 6,3-11)

Berilo iz Pisma apostola Pavla Rimljanom.

Bratje in sestre.

Ali mar ne veste, da smo bili vsi, ki smo bili krščeni v Kristusa Jezusa, krščeni v njegovo smrt? S krstom smo bili torej skupaj z njim pokopani v smrt, da bi prav tako, kakor je Kristus v moči Očetovega veličastva vstal od mrtvih, tudi mi stopili na pot novosti življenja. Če smo namreč z njim zraščeni v podobnosti njegove smrti, bomo tudi v podobnosti njegovega vstajenja. Vemo, da je bil naš stari človek križan z njim vred, da bi bilo telo greha uničeno in da bi mi več ne hlapčevali grehu. Kajti kdor je umrl, je opravičen greha. Če pa smo s Kristusom umrli, verujemo, da bomo z njim tudi živeli, saj vemo, da Kristus, potem ko je bil obujen od mrtvih, več ne umre; smrt nad njim nima več oblasti. Kajti kar je umrlo, je umrlo zaradi greha enkrat za vselej, kar pa živi, živi Bogu. Tako tudi vi: mislite, da ste mrtvi za greh, a da živite za Boga, v Kristusu Jezusu.

Aleluja. Kristus je zares iz groba vstal, ti, o kralj zmagoslavni, se nas usmili. Aleluja.

Evangelij: Jezusovo vstajenje (Mt 28,1-10)

Iz svetega evangelija po Mateju.

Po soboti, ko se je svital prvi dan tedna, sta prišli Marija Magdalena in druga Marija pogledat grob. In glej, nastal je močan potres, kajti Gospodov angel je prišel iz nebes. Pristopil je in odvalil kamen ter sédel nanj. Videti je bil kakor blisk in njegovo oblačilo je bilo belo kakor sneg. Od strahu pred njim so stražarji vztrepetali in postali kakor mrtvi. Angel pa je nagovoril ženi: »Ne bojta se! Vem, da iščeta Jezusa, križanega. Ni ga tukaj. Obujen je bil, kakor je rekel! Stopíta sem in poglejta kraj, kamor so ga položili. Hitro pojdita in povejta njegovim učencem: ›Obujen je bil od mrtvih! Pred vami pojde v Galilejo, tam ga boste videli.‹ Glejta, povedal sem vama.« Hitro sta zapustili grob in s strahom ter velikim veseljem stekli sporočit njegovim učencem. In glej, naproti jima je prišel Jezus in rekel: »Pozdravljeni!« Oni dve sta pristopili, mu objeli noge in se mu poklonili. Tedaj jima je Jezus rekel: »Ne bojta se! Pojdita in sporočita mojim bratom, naj gredo v Galilejo; tam me bodo videli.«

Nagovor

Prvi kristjani v Jeruzalemu so bili vstajenski kristjani. Ko so se zbirali k »lomljenju kruha«, k evharistiji, so vedeli, da se ne zbirajo okoli mrtveca, ampak okoli živega, od mrtvih vstalega Gospoda. Vedeli so tudi, da se je z Jezusovim vstajenjem nekaj premaknilo v globini sveta. Svet je odslej drugačen. Njegova usoda se je obrnila v dobro smer. Ni več mesta za obup in malodušje. Čisto na novo so razumeli besede preroka Izaija: »Vstani, Jeruzalem, zasij, kajti prišla je tvoja luč in GOSPODOVO veličastvo je vzšlo nad teboj. Narodi bodo prišli k tvoji luči. Tvoje sonce ne bo več zašlo.« Jeruzalem je kraj ne le Gospodovega trpljenja, ampak predvsem njegovega vstajenja, zato je najsvetejši kraj na svetu.

Z vstajenjem se začenja novo stvarjenje, že slutimo obrise »novega neba in nove zemlje, kjer prebiva pravičnost«. Tam ne bo joka in bolečine, ne bo trpljenja in smrti, tudi ne bo delitev in ločitev. Needinost spada k staremu svetu in z njim mineva. Novi svet bo svet popolne edinosti vseh zveličanih z Bogom in med seboj. Zaenkrat še nosimo križ, tudi križ needinosti, a nosimo ga z Jezusom, zato ga nosimo v luči vstajenja. Vstajenje je temelj našega upanja, tudi upanja na edinstvo kristjanov.

Apostol Pavel razlaga, da se s krstom pridružimo Jezusu v njegovi smrti in pokopu potem pa tudi v njegovem vstajenju. Krst je naša osebna velika noč. Krst pa je tudi najmočnejše notranja vez, ki že sedaj povezuje kristjane med seboj. Zato v odnosu do drugih kristjanov ni več mesta za nobene očitke. Objemamo jih z bratskim spoštovanjem in ljubeznijo. Po veri so opravičeni in po krstu včlenjeni v Kristusa. Ponašajo se s krščanskim imenom in so naši bratje in sestre v Gospodu (prim. E 3).

Ko danes razmišljamo o vstajenju, je prav, da se spomnimo dveh velikih ekumenskih delavcev, ki sta v zadnjem času odšla od nas, v upanju na vstajenje. Februarja bo minilo dve leti od smrti beograjskega nadškofa dr. Franca Perka, ki je bil z nekaterimi drugimi pionir ekumenskega gibanja pri nas. Ob preučevanju slovanskih bratov Cirila in Metoda se je navzel ljubezni do kristjanov na krščanskem Vzhodu. Bil je priljubljen profesor, iskan predavatelj in pisec, človek dialoga, širine duha in optimizma. Neštetim Slovencem je približal lepoto vzhodnega bogoslužja. Ljubil je Cerkev in se používal zanjo predvsem zadnjih 15 let, ko je prevzel beograjsko

nadškofijo in kot njen pastir šel skozi najtežje obdobje razpada Jugoslavije. Za svoje škofovsko geslo si je izbral Pavlove besede: »Zedinjeni v Duhu.«

Septembra lani pa smo pri Sv. Miklavžu pri Ormožu položili k večnemu počitku profesorja dr. Stanka Janežiča. Cerkvi in narodu je podaril 65 let svojega duhovništva. Ljubezen do Cerkve, do naroda in do slovenskega jezika je vtkana v vsa njegova nešteta pesniška, prozna in teološka dela. Posebej je ljubil krščanski Vzhod in storil vse, da bi Slovenci bolj poznali in cenili njegovo bogastvo. Bil je neumoren ekumenski delavec, pisec in organizator.

Spomnimo se teh dveh naših učiteljev z molitvijo iz vzhodnega bogoslužja, ki sta jo tolikokrat ponavljala: »V svojem kraljestvu se jih spomni, Gospod. (...) Daj jima milost, da bosta uživala tebe samega v brezvečernem dnevu tvojega kraljestva. (...) Sprejmi nas vse v svoje kraljestvo, da bomo sinovi luči in sinovi dneva; daruj nam, Gospod, naš Bog, svoj mir in svojo ljubezen, saj si nam vse podelil.«

Prošnje

Opiramo se na Jezusovo obljubo, da nam bo storil, karkoli ga bomo prosili v njegovem imenu. Zato mu kličimo: NAJ BOMO POPOLNOMA ENO.

1. Napolni nas z veseljem in upanjem velike noči, da ne bomo nikoli omagali v molitvi in prizadevanju za edinost.
2. Jezus, pomagaj današnjim kristjanom v Sveti deželi, da bodo kljub težkim razmeram priče tvojega slavnega vstajenja.
3. Jezus, premagal si greh in smrt, navdihuj kristjane, da se bomo družno bojevali proti silam smrti in proti nasilju v vseh oblikah.
4. Vsi kristjani smo krščeni v eno Kristusovo telo in smo prejeli enega Duha. Privedi nas k popolni edinosti.
5. Spomni se vseh pokojnih ekumenskih delavcev in jim daj doseči polnost odrešenja.

VSEMOGOČNI BOG, ne vemo prav, kaj in kako je treba prositi. Naj sam Sveti Duh prosi za nas. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Osmi dan (torek, 25. januarja): Poklicani k delu za spravo

Uvod

S praznikom spreobrnitve apostola Pavla sklepamo molitveno osmino za edinost kristjanov. Božja beseda nas je v teh dneh vodila k prvim jeruzalemskim kristjanom, ob katerih smo premišljevali, kaj pomeni edinost: to je stanovitnost v nauku apostolov, v bratskem občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah. Danes pa nas Božja beseda spominja, da smo poklicani delati za spravo ne le znotraj krščanstva, ampak tudi širše. Sprava je Božji dar in izvir novega življenja.

Prvo berilo: Jakob se spravi z Ezavom (1 Mz 33,1-4)

Berilo iz Prve Mojzesove knjige.

Jakob je vzdignil oči in zagledal brata Ezava, ki je prihajal, in z njim štiristo mož. Razdelil je otroke med Leo, Rahelo in dekli. Spredaj je postavil dekli in njune otroke, za njimi Leo in njene otroke, nazadnje pa Rahelo in Jožefa. Sam je šel pred njimi in se sedemkrat priklonil do tal, dokler se ni približal svojemu bratu. Ezav mu je pritekel naproti, ga objel, mu padel okoli vratu, ga poljubil in zajokala sta.

Ps 96: Kralj in sodnik vsega sveta

Odpev: GOVORITE MED NARODI: »GOSPOD KRALJUJE«.

Pojte GOSPODU novo pesem,
pojte GOSPODU, vsa zemlja!
Pojte GOSPODU, njegovo ime slavite,
oznanjujte dan za dnem njegovo odrešenje! ODPEV.

Pripovedujte med narodi o njegovi slavi,
med vsemi ljudstvi o njegovih čudovitih delih!
Zakaj GOSPOD je velik in zelo hvaljen,
strašen je nad vsemi bogovi. ODPEV.

Zakaj vsi bogovi ljudstev so ničevnosti,
GOSPOD pa je naredil nebesa.
Veličastvo in sijaj sta pred njim,
moč in čast sta v njegovem svetišču. ODPEV.

Padite na kolena pred GOSPODOM v svetem okrasju,
trepetaj pred njim, vsa zemlja!
Govorite med narodi: »GOSPOD kraljuje,
zares, trden je svet, ne bo omahnil. ODPEV.

Drugo berilo: Bog nas je po Kristusu spravil s seboj (2 Kor 5,17-21)

Berilo iz Drugega pisma apostola Pavla Korinčanom.

Bratje in sestre.

Če je kdo v Kristusu, je nova stvaritev. Staro je minilo. Glejte, nastalo je novo. Vse je od Boga, ki nas je po Kristusu spravil s seboj, nam pa naložil službo sprave, namreč to, da je bil Bog tisti, ki je v Kristusu spravil svet s seboj, s tem da ljudem ni zaračunal njihovih prestopkov, nam pa je zaupal besedo sprave. Zavoljo Kristusa smo torej poslani, po nas vas kliče Bog. Zavoljo Kristusa vas prosimo, spravite se z Bogom. Njega, ki ni poznal greha, je zavoljo nas storil za greh, da bi mi postali Božja pravičnost v njem.

Aleluja. Zavoljo Kristusa vas prosimo, spravite se z Bogom. Aleluja.

Evangelij: Spravi se hitro s svojim nasprotnikom (Mt 5,21-26)

Iz svetega evangelija po Mateju.

Tisti čas je Jezus govoril svojim učencem:

»Slišali ste, da je bilo starim rečeno: Ne ubijaj! Kdor pa ubije, bo kriv pred sodbo. Jaz pa vam pravim: Vsak, kdor se jezi na svojega brata, bo kriv pred sodbo. Kdor pa reče bratu »raká« (to je »nespametnež«), bo kriv pred vélikim zborom; in kdor mu reče »norec«, bo kriv in obsojen na peklenko dolino ognja! Če torej prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj proti tebi, pústi dar tam pred oltarjem, pojdi in se najprej spravi z bratom, potem pa pridi in daruj svoj dar. Spravi se hitro s svojim nasprotnikom, dokler si z njim še na poti, da te nasprotnik ne izroči sodniku, sodnik pa pazniku in te ne vržejo v ječo. Resnično, povem ti: Ne prideš od tam, dokler ne plačaš vse do zadnjega novčiča.«

Nagovor

Pred štirinajstimi leti je bilo v avstrijskem Gradcu evropsko ekumensko zborovanje, ki je za glavno temo imelo »spravo, ki je Božji dar in vir novega življenja«. Morda so namenoma izbrali to mesto, ki leži že na pragu Balkana, kjer smo bili v zadnjih dveh desetletjih priče neslutenemu izbruhu sovraštva, ki je tisoče stalo življenje, desetisoče pa pognalo v begunstvo in opustošilo rodovitne pokrajine, mesta in vasi. Še hujše opustošenje je pustilo na dušah ljudi, zlasti žena in otrok.

Tudi zgodovina krščanskih Cerkva je obremenjena z verskimi vojnami, preganjanji in obtoževanji. »Vsi smo si nakopali krivdo«, je rekel papež Janez Pavel II., ko je ob obisku v Nemčiji govoril o obdobju reformacije. Čeprav smo v tem stoletju v ekumenskem gibanju našli pot drug do drugega in skupen jezik, še vedno nismo povsem spravljene med seboj. Evropa in ves svet potrebuje spravo. Kristjani smo dolžni storiti vse, kar moremo, da bi stoletje, ki smo ga začeli, potekalo v miru in pravičnosti.

Téma sprave je živo navzoča tudi v slovenskem prostoru, ki je zaznamovan z globokimi delitvami, spori in krivicami. Mnoge krivice izpred desetletij ostajajo neraziskane in zamolčane.

Sprava ni najprej človeško delo, ampak je Božje delo in Božji dar. »Kristus je umrl za vse, on je naš mir, on podira vmesne pregrade sovraštva,« piše apostol Pavel. Od prvih binkošti dalje med nami živi in deluje moč njegove ljubezni, to je Sveti Duh. Po Svetem Duhu je sprava postala uresničljiva. Sveti Duh je energija sprave, moč za to, da odpuščamo in sovražnike spreminjamo v prijatelje. V evharistični molitvi za spravo je rečeno: »Tvoj Sveti Duh deluje v srcih ljudi, da se sovražniki spravijo, si nasprotniki podajo roke in se sprti narodi odločijo za sodelovanje. Tebi, Gospod Bog, smo dolžni zahvalo, če odpuščanje zmaga nad maščevalnostjo in ljubezen premaga sovraštvo.«

Ekumensko gibanje je prizadevanje za spravo in vnovič najdeno edinost med kristjani. Če si dva stojita na nasprotnih bregovih široke in globoke reke, kjer ni mostu ali broda in je ne moreta preplavati, a se na vsak način želita srečati, kaj bosta storila? Odpravila se bosta proti izviru reke. Ko bosta pri izviru, ju bo ločeval le še majhen potoček.

To velja tudi za različne krščanske Cerkve in skupnosti. Podati se moramo k izviru. Letos smo to storili, ko smo skupaj premišljevali o prvih vernikih v Jeruzalemu, ki so bili stanoviti v nauku apostolov, v bratskem občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah. To sta storila papež Pavel VI. in carigrajski patriarh Atenagora leta 1964, ki sta se srečala in bratsko objela ob skupnem obisku Svete dežele.

Kristjani smo poklicani, da služimo spravi na vseh ravneh in področjih. Cerkev mora biti znamenje in orodje ozdravitve delitev in krivic. Že dolgo dela za pravično in miroljubno sožitje

med judi, kristjani in muslimani v Sveti deželi. Prav tako za razumevanje med ljudmi različnih verskih prepričanj. Pomaga ozdravljati rane sovraštva in maščevanj na Balkanu.

Iz prve Mojzesove knjige smo prebrali pretresljiv odlomek o spravi med bratoma Jakobom in Ezavom. Mlajši Jakob si je z zvijačo prilastil očetov blagoslov, do katerega je imel pravico le prvorojenec Ezav. Zato je moral pobegniti daleč proč od doma. Po dolгих letih se je vrnil z veliko družino, z ženami in otroki in Ezava prosil za spravo. Ta je sprejel ponujeno roko in se odrekel maščevanju. Odtujena brata sta našla pot drug do drugega.

Apostol Pavel pravi, da je sprava »nova stvaritev«. Z njo se odpremo Božji moči, ki »vse dela novo«. »Pojdi in se prej spravi s svojim bratom,« naroča tudi Jezus v evangeliju. Molitvena osmina za edinost je vsakoletni klic k spravi v malem in velikem. Sprava vseh kristjanov v edinosti ene same in edine Kristusove Cerkve pa je sveti načrt. Ta načrt sicer presega človeške moči in zmožnosti. »Zato pa postavljamo svoje upanje popolnoma v Kristusovo molitev za Cerkev, v Očetovo ljubezen do nas in v moč Svetega Duha« (E 24).

Prošnje

SVETI DUH, zaupamo v tvojo moč, v Očetovo ljubezen do nas in v Kristusovo molitev za Cerkev, zato te prosimo: SVETI DUH, ZEDINI SVOJO CERKEV.

1. Bog miru, hvala ti, ker si nam poslal svojega Sina, ki nas je spravil s Teboj. Naj bomo delavci za spravo med krščanskimi Cerkvami.
2. Naj služimo spravi med vsemi ljudstvi, zlasti v Sveti deželi, kjer si ti sam podrl steno ločitve med ljudstvi.
3. Uresniči popolno spravo med ljudmi in narodi na Balkanu, da se bodo ozdravile rane sovraštva.
4. Nagni tiste, ki snujejo nasilje in sejejo smrt, k spoštovanju svetosti človeškega življenja.
5. Naj nad vse cenimo Gospodov dan in čudoviti zakrament evharistije, ki označuje in uresničuje edinost Cerkve.

NEBEŠKI OČE, tvoja dobrota traja vekomaj. Svoje upanje polagamo vate, ki si nas ustvaril in odrešil in nam na veke ohranjaš svojo zvestobo. Usliši nas po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Uvod v ekumensko bogoslužje Božje besede

»Bili so stanoviti v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah« (Apd 2,42)

Letošnja tema, ki so nam jo pripravile krščanske Cerkve v Jeruzalemu, vabi kristjane po svetu, da se ustavijo in razmišljajo o svojem odnosu do matrne jeruzalemske Cerkve in v tej luči jasneje dojamajo tudi svoj lastni položaj. Vse krščanske skupnosti so se namreč rodile iz jeruzalemske skupnosti. Zemeljska jeruzalemska skupnost je predpoda nebeškega

Jeruzalema, v katerem bodo zbrana vsa ljudstva okoli Jagnjetovega prestola v večnem proslavljanju in češčenju Boga.

Jeruzalemski kristjani nas vabijo, da pri ekumenskih srečanjih v letu 2011 premišljujemo o tem, kako pomembno je tudi za nas, da smo »stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah«. Te prvine nas združujejo v eno Kristusovo telo, čeprav smo mnogi in med seboj različni. Jeruzalemske Cerkve nas prosijo, da se jih spominjamo v njihovem težkem položaju in da molimo za pravične rešitve, ki bodo prinesle mir Sveti deželi. Ekumensko bogoslužje, ki ga prinašamo na tem mestu, naj bi podčrtalo temeljno razsežnost vsakega krščanskega pričevanja - to je ljubezen do služenja evangeliju, ki je evangelij sprave z Bogom, s človeštvom in s stvarstvom.

Potek bogoslužja

Bogoslužje ima naslednje dele: 1. zbiranje, 2. branje Božje besede, 3. molitev za odpuščanje in mir, 4. prošnje (litanije) za edinost kristjanov, 5. odslovitev

1. Zbiranje

Medtem ko se poje vstopna pesem, lahko - v skladu s krajevnimi navadami - prinesemo primerne simbole in jih postavimo spredaj. Voditelj bogoslužja pozdravi zbrane vernike in izrazi dobrodošlico predstavnikom in vernikom drugih krščanskih skupnosti. Sledi uvodna molitev v obliki litanij, kot jih poznajo vzhodni kristjani.

2. Branje Božje besede

Berilo iz Apostolskih del zavzema osrednje mesto in določa ostale dele bogoslužja. Z izbiro besedila iz Apostolskih del je jeruzalemski pripravljalni odbor želel poudariti misel, da je to dvoje - zvestoba nauku apostolov in medsebojna delitev vsega (»imeli so vse skupno«) - ključ do krščanske edinosti. Nagovor (homilija) lahko obravnava te misli in podčrta nujnost, da kristjani po svetu z molitvijo podpirajo svoje brate in sestre, ki v svetem mestu pričujejo za evangelij ljubezni.

Nagovoru lahko sledi premor za premišljevanje v tišini ali ob primerni glasbi. V bogoslužje lahko vključimo nabirko za določen ekumenski namen (npr. za poškodovane cerkvene zgradbe ob nedavnem potresu v Kraljevu v Srbiji).

3. Molitev za odpuščanje in mir

V to molitev lahko uvrstimo eno od naslednjih simboličnih dejanj:

Prva možnost: Na začetku bogoslužja v procesiji prinesemo več prižganih sveč in jih postavimo spredaj. Po vsaki prošnji za odpuščanje ugasnemo po eno svečo. Prižgana ostane le velikonočna sveča (ali kakšna druga sveča, ki predstavlja Kristusa). Ugasnemo tudi luči. Ob koncu molitve za mir med navzoče razdelimo majhne sveče. Skupaj izpovemo vero (zmolimo mašno ali apostolsko vero) in v poltemi izmenjamo pozdrav miru. Prej ugasnjene sveče vnovič prižgemo ob velikonočni sveči in sicer po eno po vsaki prošnji iz prošenj za edinost kristjanov. Navzoče povabimo, da sveče odnesejo domov in jih prižigajo vsak dan do konca molitvene osmine ali pa jih - če se jim zdi primerno - postavijo na okno. Ta sveča bo

označevala, da se molitev za edinost nadaljuje; obenem bo spominjala na kristjane, ki trpijo zaradi svoje vere, v Sveti deželi ali drugod po svetu.

Druga možnost: Skupina sodelavcev (otrok ali mladih) prej pripravi »mozaik« (podobo Kristusa, križa, sliko cerkve ali kakšen drugi simbol edinosti) in ga razreže na večje kose. Med prošnjami (litanijami) za edinost kristjanov navzoči predstavniki različnih Cerkva položijo kose mozaika v okvir. Ob koncu litanij mozaik predstavlja edinost vseh v enem Kristusovem telesu ob medsebojni različnosti - ta edinost je dar, ki ga Bog podarja Cerkvam.

Tretja možnost: Člani različnih Cerkva po vsaki prošnji za odpuščanje položijo v kadilnico (ali na podstavek, na katerem je žareče oglje) nekaj zrn kadila. Kadilo predstavlja Božje usmiljenje, ki pokriva naše grehe in Božjo milost, ki nas ozdravlja. Kadilnico lahko postavimo v sredo zbranega občestva ali poleg ambona. Po vsaki izpovedi grehov bralec ali kakšen drug udeleženec položi zrnca kadila na oglje. Ta kretnja izraža pripravljenost vernikov, da priznajo grehe in sprejmejo Božje usmiljenje.

4. Prošnje (litanijske) za edinost kristjanov

Prošnje se navdihujejo ob položaju Cerkva v Jeruzalemu. Te prošnje lahko nadomestimo s prošnjami, ki se nanašajo na krajevne razmere in razodevajo, kako si na krajevni ravni prizadevamo premagati delitve in najti polno vidno občestvo. Litanijske bereta voditelj in bralec, verniki odgovarjajo. Litanijske sklenemo z očenašem. Verniki ga lahko molijo v različnih jezikih ali v aramejščini, to je v jeziku, ki ga še danes uporabljajo nekateri kristjani v svetem mestu (gl. Dodatek).

5. Izročitev poslanstva

Na koncu je skupna prošnja za Božji blagoslov nad verniki, ki so poslani kot oznanjevalci vesele novice o stvari. Bogoslužje sklenemo s primerno pesmijo.

Ekumensko bogoslužje Božje besede

1. Zbiranje

Uvodna pesem

Voditelj: V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Vsi: Amen.

Voditelj: Od vseh kristjanov, ki prebivajo v Jeruzalemu, vernikom mesta ... (*imenujemo mesto ali kraj*), ki so v Bogu Očetu in v Gospodu Jezusu Kristusu: Milost vam in mir!

Vsi: Bogu hvala!

Pozdrav navzočih

Voditelj: Usmiljeni in ljubeči Bog, ustvaril si nas po svoji podobi.

Vsi: Zato te hvalimo in se ti zahvaljujemo.

Voditelj: Zbrani smo v tvojem imenu in te prosimo: Obnovi edinost med vsemi, ki verujemo v tvojega Sina Jezusa Kristusa, našega Gospoda in Odrešenika.

Vsi: Bog, poslušaj nas in se nas usmili.

Voditelj: Pomagaj nam v naši slabosti, okrepi nas s svojim Svetim Duhom.

Vsi: Pošlji svojega Duha in zedini nas.

Voditelj: Prosímo Gospoda:

Bralec: Kyrie eleison.

Voditelj: Usmiljeni Bog, po svojih prerokih si nam obljubil, da bo Jeruzalem dom za mnoga ljudstva, mati številnim narodom. Prosimo te, da bi Jeruzalem, mesto tvojega obiskanja, postal za vse kraj, kjer najdejo tebe in kjer v miru srečujejo drug drugega. Prosímo Gospoda:

Bralec: Kyrie eleison.

Voditelj: Usmiljeni Bog, naj tvoj oživljajoči Duh deluje v srcih vseh ljudi, da padejo stene, ki nas delijo, da izgine nezaupanje in prenehajo sovraštva. Ko se delitve ozdravijo, naj tvoje ljudstvo živi v pravičnosti in miru. Prosímo Gospoda:

Bralec: Kyrie eleison.

Voditelj: Bog ljubezni, prosimo te za sveto mesto Jeruzalem. Naj preneha trpljenje ljudi v njem. Daj, da spet najde edinost in da spet postane tvoje prebivališče, mesto miru in luč vsem ljudstvom. Naj med vsemi prebivalci svetega mesta spet zavlada soglasje. Prosímo Gospoda:

Bralec: Kyrie eleison.

Voditelj: Odpri naša ušesa in srca, da bomo prisluhnili tvoji besedi. Daj, da bomo zvesteje živeli po njej v vsem, kar delamo in govorimo, v slavo tvojega imena in za širjenje tvojega kraljestva, najsvetejša Trojica, Oče, Sin in Sveti Duh.

Vsi: Amen.

2. Branje Božje besede

Voditelj: Modrost. Pazimo!

Prvo berilo: Jakob se spravi z Ezavom (1 Mz 33,1-20)

Berilo iz Prve Mojzesove knjige.

Jakob je vzdignil oči in zagledal Ezava, ki je prihajal, in z njim štiristo mož. Razdelil je otroke med Leo, Rahelo in dekli. Spredaj je postavil dekli in njune otroke, za njimi Leo in njene otroke, nazadnje pa Rahelo in Jožefa. Sam je šel pred njimi in se sedemkrat priklonil do tal, dokler se ni približal svojemu bratu. Ezav mu je pritekel naproti, ga objel, mu padel okoli vratu, ga poljubil in zajokala sta.

Ps 96: Kralj in sodnik vsega sveta

Odpev: POJTE GOSPODU, NJEGOVO IME SLAVITE.

Pojte GOSPODU novo pesem,
pojte GOSPODU, vsa zemlja!
Pojte GOSPODU, njegovo ime slavite,
oznanjujte dan za dnem njegovo odrešenje! ODPEV.

Pripovedujte med narodi o njegovi slavi,
med vsemi ljudstvi o njegovih čudovitih delih!
Zakaj GOSPOD je velik in zelo hvaljen,
strašen je nad vsemi bogovi. ODPEV.

Vsi bogovi ljudstev so ničevnosti,
GOSPOD pa je naredil nebesa.
Veličastvo in sijaj sta pred njim,
moč in čast sta v njegovem svetišču. ODPEV.

Priznajte GOSPODU, družine ljudstev,
priznajte GOSPODU slavo in moč!
Priznajte GOSPODU slavo njegovega imena,
prinesite jedilno daritev in pridite v njegove dvore! ODPEV.

Padite na kolena pred GOSPODOM v svetem okrasju,
trepetaj pred njim, vsa zemlja!
Govorite med narodi: »GOSPOD kraljuje,
zares, trden je svet, ne bo omahnil;
ljudstva bo sodil z iskrenostjo.« ODPEV.

Naj vriska od veselja polje in vse, kar je na njem,
tedaj naj vriskajo vsa drevesa v gozdu
pred GOSPODOM, ker prihaja,
ker prihaja sodit zemljo.
Sodil bo svet s pravičnostjo,
ljudstva po svoji zvestobi. ODPEV.

Drugo berilo: Življenje prvih vernikov (Apd 2,42-47)

Berilo iz Apostolskih del.

Verniki so bili stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah. Vse pa je v duši navdajal strah, zakaj po apostolih se je dogajalo veliko čudežev in znamenj. Vsi verniki so se družili med seboj in imeli vse skupno: prodajali so premoženje in imetje ter od tega delili vsem, kolikor je kdo potreboval. Dan za dnem so se enodušno in vztrajno zbirali v templju, lomili kruh po domovih ter uživali hrano z veselim in preprostim srcem. Hvalili so Boga in vsi ljudje so jih imeli radi. Gospod pa jim je vsak dan pridruževal te, ki so našli odrešenje.

Aleluja. Oče, daj, da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi. Aleluja.

Evangelij: Spravi se hitro s svojim nasprotnikom (Mt 5,21-26)

Iz svetega evangelija po Mateju.

Tisti čas je Jezus govoril svojim učencem:

»Slišali ste, da je bilo starim rečeno: Ne ubijaj! Kdor pa ubije, bo kriv pred sodbo. Jaz pa vam pravim: Vsak, kdor se jezi na svojega brata, bo kriv pred sodbo. Kdor pa reče bratu »raká« (to je »nespametnež«), bo kriv pred vélikim zborom; in kdor mu reče »norec«, bo kriv in obsojen na peklenko dolino ognja! Če torej prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj proti tebi, pústi dar tam pred oltarjem, pojdi in se najprej spravi z bratom, potem pa pridi in daruj svoj dar. Spravi se hitro s svojim nasprotnikom, dokler si z njim še na poti, da te nasprotnik ne izroči sodniku, sodnik pa pazniku in te ne vržejo v ječo. Resnično, povem ti: Ne prideš od tam, dokler ne plačaš vse do zadnjega novčiča.«

Pridiga (nagovor)

Pesem

3. Molitev za odpuščanje in mir

Voditelj: V duhu povezani s Cerkvami v Jeruzalemu se obračamo na Gospoda. Kličemo si v spomin, da so bili verniki stanoviti v nauku apostolov in v občestvu. Priznavamo, da nismo uspeli ohraniti zvestobe in občestva. Prosímo Gospoda:

Vsi: Gospod, usmili se.

Voditelj: V duhu povezani s Cerkvami v Jeruzalemu se obračamo na Gospoda. Kličemo si v spomin, kako so strmeli in občudovali Božja znamenja in čudeže. Priznavamo svojo otopelost, zaradi katere ne vidimo veličastva tvojih del v naši sredi. Prosímo Gospoda::

Vsi: Gospod, usmili se.

Voditelj: V duhu povezani s Cerkvami v Jeruzalemu se obračamo na Gospoda. Kličemo si v spomin, da so tisti, ki so verovali, imeli vse skupno in so podpirali potrebne. Priznavamo, da se oklepamo svojega imetja na škodo ubogih. Prosímo Gospoda:

Vsi: Gospod, usmili se.

Voditelj: V duhu povezani s Cerkvami v Jeruzalemu se obračamo na Gospoda. Kličemo si v spomin, da so verniki veliko časa posvetili molitvi in so lomili kruh po domovih ter uživali hrano z veselim in preprostim srcem. Priznavamo, da nam manjka ljubezni in velikodušnosti. Prosímo Gospoda:

Vsi: Gospod, usmili se.

Zagotovo Božjega odpuščanja

Voditelj: Po preroku Joelu Bog govori: »Razlil bom svojega duha na vse meso. Vsak, kdor bo klical Gospodovo ime, bo rešen.«

Ko čakamo, da pride Gospod, trdno verujemo, da imamo v Kristusu odpuščanje, da nas on prenavlja in ozdravlja.

Pozdrav miru

Voditelj: Kristus je naš mir. On nas je na križu spravil z Bogom v enem telesu. V njegovem imenu se srečujemo in prejemamo njegov mir.
Gospodov mir bodi vedno z vami.

Vsi: In s tvojim duhom.

Veroizpoved (molimo apostolsko ali nicejsko-carigrajsko veroizpoved)
Pesem

4. Prošnje (litanije) za edinost kristjanov

Voditelj: Po Kristusu je svet spravljen z Bogom, ki nam je zaupal oznanilo o spravi. Kot sodelavci pri Kristusovi spravi se s prošnjami obračamo na Boga:

Voditelj: Skupaj molimo kot predstavniki različnih izročil,

Vsi: Sveti Bog, ki nas zedinjaš, daj, da bo naša edinost postala vidna in prinesi svetu ozdravitev.

Voditelj: Skupaj beremo Sveto pismo v različnih jezikih in okoljih,

Vsi: Ti, ki se nam razodevaš in nas zedinjaš, daj, da bo naša edinost postala vidna in prinesi svetu ozdravitev.

Voditelj: Vzpostavljamo prijateljske odnose med judi, kristjani in muslimani in rušimo steno brezbrižnosti in sovraštva,

Vsi: Usmiljeni Bog, ki nas zedinjaš, daj, da bo naša edinost postala vidna in prinesi svetu ozdravitev.

Voditelj: Trudimo se za pravičnost in solidarnost in strah premagujemo z zaupanjem,

Vsi: Močni Bog, ki nas zedinjaš, daj, da bo naša edinost postala vidna in prinesi svetu ozdravitev.

Voditelj: Kjerkoli ljudje trpijo zaradi vojne in nasilja, krivic in neenakosti, bolezni in predsodkov, revščine in obupa, naj nas vse to zedinja s Kristusovim križem in zbližuje med seboj,

Vsi: Ranjeni Bog, ki nas zedinjaš, daj, da bo naša edinost postala vidna in prinesi svetu ozdravitev.

Voditelj: Skupaj s kristjani Svete dežele pred svetom pričujemo za rojstvo Jezusa Kristusa v Betlehemu, za njegovo delovanje v Galileji, za njegovo smrt in vstajenje in za prihod Svetega Duha v Jeruzalemu. Hrepenimo po miru in pravičnosti za vse ljudi v trdnem upanju na tvoje kraljestvo, ki prihaja,

Vsi: Troedini Bog, ki nas zedinjaš, daj, da bo naša edinost postala vidna in prinesi svetu ozdravitev.

Očenaš (lahko v različnih jezikih navzočih kristjanov)

V. Izročitev poslanstva in blagoslov

(Prošnje za Božji blagoslov, ki naj nam pomaga, da bi izpolnili poslanstvo tistih, ki prinašajo veselo novico o spravi.)

Voditelj: Bog Oče, ki ostaja zvest svojim obljubam in vedno nudi svojo pomoč, naj vas podpira, ko si prizadevate za pravičnost in za to, da se končajo vse delitve.

Vsi: Amen.

Voditelj: Bog Sin, ki je posvetil svojo domovino, Sveto deželo, s svojim rojstvom, delovanjem, smrtjo in vstajenjem, naj vam nakloni odrešenje, spravo in mir.

Vsi: Amen.

Voditelj: Bog Sveti Duh, ki je povezal v edinosti prve vernike v Jeruzalemu, naj vas zedini v zvestobi nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in molitvah in naj vas nagiba, da boste oznanjali evangelij in živeli po njem.

Vsi: Amen.

Voditelj: Edini Bog, Oče, Sin in Sveti Duh, naj vas blagoslovi in vas ohranja, ko odhajate oznanjat veselo novico svetu.

Vsi: Bogu hvala.

Voditelj: Naj nas blagoslovi Bog miru in pravičnosti.

Vsi: Amen.

Voditelj: Naj nas blagoslovi Bog Sin, ki deli z nami vse trpljenje sveta.

Vsi: Amen.

Voditelj: Blagoslovi naj nas Sveti Duh, ki nas nagiba k spravi in upanju.

Vsi: Amen.

Pesem.

Dodatno gradivo za bogoslužje

Molitev, ki so jo sestavili predstojniki Cerkva v Jeruzalemu

(trije bralci berejo posamezne odlomke)

Nebeški Oče,

hvalimo te in se ti zahvaljujemo, ker si nam podaril svojega edinorojenega Sina Jezusa. Hvala ti za njegovo rojstvo v Betlehemu, za njegovo javno delovanje v Sveti deželi, za njegovo smrt na križu, vstajenje in vnebohod. Prišel je odrešit to deželo in ves svet. Prišel je kot knez miru. Zahvaljujemo se ti za vsako cerkev in župnijo po svetu, ki danes z nami prosi za mir.

Naše sveto mesto in dežela nujno potrebujeta miru. V svoji nedoumljivi skrivnosti in ljubezni nam daj, da bo moč tvojega odrešenja in miru presegla vse meje kultur in verstev in bo napolnila srca vseh, ki ti tukaj služijo, srca obeh ljudstev, Izraelcev in Palestincev, in vseh verstev.

Pošlji nam političnih voditeljev, ki se bodo popolnoma posvetili iskanju pravičnega miru za obe ljudstvi.

Daj jim poguma, da bodo dosegli mirovni dogovor, ki bo napravil konec zasedbi, s katero eno ljudstvo stiska drugo. Naj ta dogovor zagotovi Palestincem svobodo, omogoči varnost Izraelcem in nas vse reši strahu. Daj nam voditelje, ki bodo razumeli svetost tvojega mesta in ga bodo odprli za vse prebivalce, Palestince in Izraelce, in celemu svetu. Reši nas vse greha sovraštva in ubijanja v deželi, ki si jo ti sam posvetil. Reši duše in srca Izraelcev in Palestincev tega greha. Nakloni svobodo ljudem v Gazi, ki morajo prenašati nenehne preizkušnje in nevarnosti.

Nebeški Oče, vate zaupamo. Verujemo, da si dober in da bo tvoja dobrota premagala vse zlo vojne in sovraštva v naši deželi.

Blagoslovi predvsem otroke in mlade ljudi in daj, da se bo strah pred konflikti umaknil veselju in sreči ob doseženem miru. Prosimo te tudi za stare ljudi in invalide, za njihov blagor. Naj tudi oni prispevajo svoj dragoceni delež za prihodnost te dežele. Končno te prosimo za begunce, ki so raztreseni po vsem svetu zaradi tega oboroženega konflikta.

Nakloni politikom in vladam modrost in pogum, da bodo poiskali primerne in pravične rešitve.

Vse to te prosimo v Jezusovem imenu. Amen.

Gospod, naredi nas za orodje svojega miru.

Kjer je sovraštvo, naj prinašamo ljubezen,
kjer vlada krivica, duha odpuščanja,
kjer vlada nesloga, naj prinašamo edinost,
kjer vladajo zmote, resnico,
kjer je dvom, vero,
kjer je obup, upanje,
kjer je tema, svetlobo,
kjer je žalost, veselje.

Pomagaj nam, da ne bomo toliko iskali tolažbe, temveč tolažili;
da bomo ljubili, kakor je treba ljubiti;
da bomo razumeli, kakor je treba razumeti.
Kajti kadar dajemo, tedaj prejemamo,
kadar odpuščamo, prejemamo odpuščanje,
ko umiramo, doživljamo resnico, da smo rojeni za večno življenje. Amen.

(molitev se pripisuje sv. Frančišku Asiškemu)

Ekumensko življenje v Jeruzalemu

Iz Jeruzalema je Jezus razposlal apostole, da bi bili njegove priče »do skrajnih mej sveta« (Apd 1,8). Pri svojem misijonu so se apostoli srečevali z mnogimi in bogatimi jeziki in kulturami. V teh različnih jezikih so oznanjali evangelij in obhajali evharistijo. Tako si je krščansko življenje in bogoslužje privzelo mnogo obrazov in izrazov, ki se med seboj bogatijo in dopolnjujejo. Vsa ta krščanska izročila in Cerkve so od najzgodnejših časov želele biti navzoče v Jeruzalemu, ki je rojstni kraj Cerkve, ob tamkajšnji krajevni jeruzalemski Cerkvi. Čutile so potrebo, da zaživi tudi njihova skupnost molitve in služenja v deželi, v kateri se je odigrala zgodovina odrešenja, in v bližini krajev, kjer je Jezus živel, javno deloval in trpel. S tem so želeli vstopiti v njegovo velikonočno skrivnost smrti in vstajenja. Tako je jeruzalemska Cerkev postala živa slika različnosti in bogastva mnogih krščanskih izročil na Vzhodu in Zahodu. Vsak obiskovalec ali romar, ki pride v Jeruzalem, je najprej povabljen, da odkrije ta pisana in bogata izročila.

Iz različnih razlogov je v zgodovini ta lepa pisanost žal postala vir delitev. Delitve so še posebej boleče v Jeruzalemu, saj je prav tam Jezus nekoč molil za to, »da bi vsi bili eno« (Jn 17,21); tam je umrl, »da bi razkropljene Božje otroke zbral v eno« (Jn 11,52); tam so prvi verniki tudi doživeli binkošti - prihod Svetega Duha. Hkrati moramo reči, da nobena od teh delitev nima svojega izvira v Jeruzalemu. Vse so bile prinesene tja s strani Cerkva, ki so že bile same razdeljene. Iz tega sledi, da skoraj vse Cerkve po svetu nosijo del odgovornosti za razdeljenost jeruzalemske Cerkve. Zato so vse poklicane, da delajo za njeno edinost skupaj s krajevnimi Cerkvami.

Dandanes živi v Jeruzalemu trinajst Cerkva, ki imajo škofovsko ureditev. To so: grška pravoslavna (ortodoksna) Cerkev, latinska (katoliška) Cerkev, armenska apostolska Cerkev, sirsko pravoslavna Cerkev, koptsko pravoslavna Cerkev, etiopska pravoslavna Cerkev, grško-katoliška Cerkev (melkiti), maronitska (katoliška) Cerkev, sirsko katoliška Cerkev, armenska katoliška Cerkev, kaldejska (katoliška) Cerkev, episkopalna evangeličanska Cerkev in luteranska evangeličanska Cerkev. Poleg omenjenih je v Jeruzalemu in v Sveti deželi še lepo število drugih Cerkva in skupnosti: prezbiterijanci, reformirani (kalvinci), baptisti, evangelikalci, binkoštniki itd.

V celoti je v Palestini in Izraelu med 150.000 in 200.000 kristjanov in predstavljajo 1-2% vsega prebivalstva. Velika večina teh kristjanov so arabsko govoreči Palestinci. V nekaterih Cerkvah so tudi hebrejsko govoreče skupine vernikov, ki želijo predstavljati krščansko navzočnost in pričevanje v izraelski družbi. Poleg teh so tu še t.i. »mesijanske skupnosti« s kakšnimi 4.000 do 5.000 verniki; teh navadno ne prištevajo v celokupno število kristjanov.

Pomemben mejnik v ekumenskih stikih v Jeruzalemu je bilo romanje papeža Pavla VI. v Sveto deželo januarja 1964. Njegova srečanja s carigrajskim patriarhom Atenagoro in jeruzalemskim patriarhom Benediktom zaznamujejo začetek novega ozračja v medcerkvenih odnosih. Od tega srečanja so se začeli dogodki odvijati povsem drugače.

Naslednja pomembna postaja je bilo obdobje prve palestinske intifade v poznih 80. letih. V ozračju negotovosti, nasilja, trpljenja in smrti so se začela srečanja cerkvenih poglavarjev, na katerih so skupaj premišljevali, kaj je mogoče izjaviti in narediti skupaj. Sklenili so, da objavijo skupne poslanice in izjave in sprožijo nekaj skupnih pobud v prid pravičnega in trajnega miru.

Od takrat naprej voditelji Cerkev v Jeruzalemu vsako leto izdajo skupno poslanico za veliko noč in za božič. Izjave napišejo tudi ob kakšnih posebnih priložnostih. Dve izjavi sta vredni posebne omembe. Novembra 1994 so voditelji trinajstih Cerkev podpisali skupno spomenico (memorandum) o pomenu Jeruzalema za kristjane in o pravicah, ki iz tega izhajajo za krščanske skupnosti. Od takrat se voditelji redno srečujejo in sicer skoraj vsak mesec. O isti zadevi so septembra 2006 objavili drugo, prilagojeno izjavo.

Najvidnejši izraz tega novega skupnega ekumenskega romanja ostaja ekumenski vstop v tretje tisočletje na Trgu jaslic v Betlehemu decembra 1999. Ob tej priložnosti so poglavarji in verniki trinajstih Cerkev skupaj z romarji z vsega sveta celo popoldne preživeli skupaj ob petju, branju Božje besede in skupni molitvi.

Leta 2006 so ustanovili jeruzalemsko Medcerkveno središče (Inter-Church Centre) v sodelovanju s krajevnimi Cerkvami, Svetovnim svetom Cerkev (SSC) in Srednjevzhodnim svetom Cerkev. To je drugi izraz napredujočega sodelovanja med krajevnimi Cerkvami in močnih vezi med njimi ter Cerkvami po svetu.

Leta 2002 je začel delovati Ekumenski program za spremljanje (Accompaniment) v Palestini in Izraelu in sicer v soglasju s krajevnimi Cerkvami in SSC. Ta program vključuje prostovoljce, ki prihajajo iz Cerkev po svetu z namenom, da sodelujejo z Izraelci in Palestinci pri lajšanju posledic spora in da jim nudijo spremstvo v krajih, kjer prihaja do spopadov. Ta pobuda je še eno močno orodje za krepitev vezi solidarnosti tako v Sveti deželi kot s Cerkvami, iz katerih prihajajo prostovoljci.

V Jeruzalemu deluje še veliko več neformalnih ekumenskih skupin. Ena od njih - Ekumenski krožek prijateljev - se srečuje mesečno in že štirideset let pripravlja molitveno osmino za edinost v Jeruzalemu. To je za življenje Cerkev pomenljiv vsakoletni dogodek.

Tudi medverstveni dialog v Jeruzalemu, ki je sveto mesto za jude, kristjane in muslimane, ima močan vpliv na ekumenski položaj, saj člani različnih Cerkev tesno sodelujejo pri njem. V tem dialogu doživljajo, kako nujno je preseči pretekla nesoglasja in spore in najti nov skupni jezik, da bi tako mogli v ozračju medsebojnega spoštovanja pričevati za evangelij.

Za običajne krščanske vernike v Palestini in Izraelu je ekumenizem del vsakdanjega življenja. Solidarnost in sodelovanje sta velikega pomena za njihovo navzočnost v deželi, kjer so kristjani skromna manjšina sredi ostalih dveh večinskih monoteističnih religij. Krščanske šole, ustanove in gibanja spontano sodelujejo onkraj medcerkvenih meja; tako skupno služijo ljudem in skupno pričujejo za krščanstvo. Poroke med člani različnih Cerkev so postale splošno sprejeto dejstvo, saj se z njimi srečujejo skoraj v vsaki družini. Drug z drugim delijo

veselje in žalost, čeprav živijo v razmerah, ki so zaznamovane s spori in negotovostjo. Tako podajajo roko bratom in sestrām muslimanske vere, s katerimi jih povezuje isti jezik, ista zgodovina in kultura in s katerimi so poklicani, da gradijo boljšo skupno prihodnost. Sodelujejo z muslimanskimi in judovskimi verniki, ko gre za to, da se tlakujejo poti dialoga in se najde pravična in trajna rešitev spora, pri katerem je bila vera večkrat izrabljena in zlorabljena. Pristna religija je poklicana, da bi bila del rešitve in ne del problema.

Pomenljivo dejstvo je, da Cerkev v Jeruzalemu tudi danes živi v političnem ozračju, ki v mnogih pogledih spominja na življenje prve krščanske skupnosti. Palestinski kristjani so postali skromna manjšina, ki stoji pred resnimi izzivi in nevarnostmi glede svoje prihodnosti, medtem ko hrepenijo po svobodi, človeškem dostojanstvu, pravičnosti, miru in varnosti.

V takšnih razmerah se kristjani, ki pripadajo Cerkvam v Jeruzalemu, v tej molitveni osmini za edinost obračajo na brate in sestre po vsem svetu s prošnjo, da molijo skupaj z njimi in tudi zanje, da bi se uresničila njihova hrepenenja po svobodi in dostojanstvu in da bi se končalo vsakršno zatiranje ljudi. Cerkev dviga svoj glas v molitvi k Bogu v pričakovanju in upanju zase in za svet, da bi vsi dosegli edinost v veri, pričevanju in ljubezni.

Pomembni mejniki v zgodovini molitve za krščansko edinost

ok. 1740 Škotska: Na Škotskem vznikne binkoštno gibanje, ki je povezano s Severno Ameriko. Prenovitevno oznanilo tega gibanja vključuje molitev za vse Cerkve in skupaj z njimi.

1820 James H. Stewart: Oče James Haldane Stewart objavi »Predloge za vesoljno zedinjenje kristjanov, da bi prejeli Svetega Duha«.

1840 Ignacij Spencer: Oče Ignacij Spencer, ki prestopi v katoliško Cerkev, predlaga ustanovitev Molitvene zveze za edinost.

1867 Lambeth: Prva konferenca anglikanskih škofov v palači Lambeth (London) v predgovoru k svojim sklepom poudari molitev za edinost.

1894 Leon XIII.: Papež Leon XIII. priporoča molitveno osmino za edinost v zvezi z binkoštnim praznikom.

1908 Paul Watson: Na pobudo očeta Paula Watsona se obhaja »osmina za cerkveno edinost«.

1926 Vera in cerkvena ureditev: Gibanje Vera in cerkvena ureditev (Faith and Order) začne izdajati Predloge za molitveno osmino za krščansko edinost.

1935 Paul Couturier: Francoski opat Paul Couturier postane zagovornik »Svetovne molitvene osmine za edinost kristjanov« in sicer za takšno edinost, kakršno hoče Kristus in na način, kakor jo on hoče.

1958 »Krščanska edinost«: Center »Krščanska edinost« iz Lyona v Franciji začne pripravljati témo za molitveno osmino v sodelovanju s komisijo *Vera in cerkvena ureditev* pri Svetovnem svetu Cerkva.

1964 Drugi vatikanski koncil: Odlok o ekumenizmu Drugega vat. koncila zapiše, da je molitev duša ekumenskega gibanja in spodbuja uveljavljanje Molitvene osmine za edinost kristjanov.

1966 *Vera in cerkvena ureditev* in *Tajništvo za edinost*: Komisija *Vera in cerkvena ureditev* ter *Tajništvo za edinost* (sedaj: *Papeški svet za edinost kristjanov*) se odločita, da bosta vsako leto skupaj pripravljala besedilo za teden edinosti.

1968 Molitvena osmina za edinost se prvič obhaja na osnovi tako pripravljenih besedil.

1994 Mednarodna skupina, ki pripravlja besedila, se razširi in pritegne k udeležbi dve laični ekumenski organizaciji: Svetovno zvezo krščanskih združenj fantov (YMCA) in Svetovno zvezo krščanskih združenj deklet (YWCA).

2004 Dosežen je dogovor, da gradivo za molitveno osmino skupaj pripravita in objavita v enotni obliki obe ustanovi: komisija *Vera in cerkvena ureditev* pri Svetovnem svetu Cerkev ter *Papeški svet za edinost kristjanov*.

2008 Obhajanje stoletnice molitvene osmine za edinost kristjanov - prvič so takšno osmino (Church Unity Octave) obhajali leta 1908.

OPOMBA

Svetopisemsko besedilo je vzeto iz *Slovenskega standardnega prevoda Svetega pisma* (SSP). Copyright © 1996, 1997 Društvo Svetopisemska družba Slovenije, z dovoljenjem. Vse pravice pridržane.